

TEATTERIN
TIEDOTUSKESKUS R.Y.

VUOSIKERTOMUS 2009

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINNAN PÄÄLINJAT JA STRATEGIATYÖ	3
TEATTERIN KANSAINVÄLISEN VAIHDON JA VIENNIN KEHITTÄMINEN	5
KANSALLINEN KULTTUURIVIENTIHANKE	5
PRACTICS – SEE MOBILE SEE PRACTICAL	6
SEEDS OF IMAGINATION	9
TAIVEX – TAITEEN TIEDOTUSKESKUSTEN VIENTIVALMENNUSOHJELMA	18
NÄYTELMÄVIENTI JA MUUT VIENTIPROJEKTIT	21
TAITEILIJOIDEN KANSAINVÄLISEN LIIKKUVUUDEN MUU EDISTÄMINEN	26
TOIMINTA KANSAINVÄLISISSÄ JÄRJESTÖISSÄ	27
INTERNATIONAL THEATRE INSTITUTE, UNESCO	27
CFRAV-AFRIKKA –YHTEISTYÖ	27
NORDISK TEATERUNION	27
NCTD NORDISK CENTRUM FÖR TEATERDOKUMENTATION	28
IETM, ON-THE-MOVE	28
ENICPA	29
TIEDOTUSTOIMINTA	29
TIEDOTTEET JA KOTISIVUT	29
TIEDOTUSTAPAHTUMAT	30
JULKAISUTOIMINTA	30
VUOSIJULKAISUT, ESITTEET JA JULKAISUYHTEISTYÖ	31
NÄYTELMÄANTOLOGIAT JA KÄÄNNÖSJULKAISUT	31
FINNISCHES THEATER	32
TIETOPALVELUT JA TILASTOINTI	33
TEATTERITOIMINNAN TILASTOINTI	33
ILONA JA MUUT TIETOKANNAT	34
TILASTOTIETOA	36
HALLINTO	37
TALOUS	39
LIITTEET	
TAIVEX-VIENTIVALMENNUKSEN OSANOTTAJALISTA	41
MAAILMAN TEATTERIPÄIVÄJULISTUS	43

TOIMINNAN PÄÄLINJAT JA STRATEGIATYÖ

Teatterin tiedotuskeskuksen toiminta-ajatuksena on maamme teatteritoiminnan taiteellisen ja yhteiskunnallisen merkityksen vahvistaminen sekä kansallisesti että kansainvälisellä tasolla. Tätä tehtävää keskus toteuttaa harjoittamalla Suomen teatteria koskevaa tiedotustoimintaa ja edistämällä teatteritoiminnan kansainvälistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Yhteistyössä keskuksen taustajärjestöjen kanssa valmisteltu Teatterin tiedotuskeskuksen toimintastrategia 2006-2010 ohjaa keskuksen toimintaa. Toinen keskuksen toimintaa ohjaava asiakirja on osana kansallisen kulttuuriviennin ohjelmaa 2007-2011 laadittu Teatterin vientistrategia.

Alan kansainvälisen vuorovaikutuksen, vaihdon ja liikkuvuuden lisäämiseksi sekä vientiedellytysten kehittämiseksi keskus haki lisärahoitusta Euroopan unionilta. Kaikki kolme keskuksen toimintavuoden 2008 puolella jättämää hankehakemusta menestyivät, minkä seurauksensa toimintavuosista 2009-2010 on tulossa erittäin työteliäitä. Hankkeista ensimmäinen, EU:n kulttuuriohjelman liikkuvuusohjelmia kehittävä ja ns. infopisteitä pilotoiva pilottihanke PRACTICS käynnistyi joulukuussa. Se on monen EU-maan yhteinen hanke, jossa verkotutaan vahvasti kansainvälisesti. Toisena käynnistyi Venäjän ja Suomen teatterikentän välisiä yhteistyösuhteita kehittävä Seeds of Imagination –hanke, joka lähti liikkeelle maaliskuun alussa. Huhtikuun alussa saatiin valmiiksi sopimus Etelä-Suomen lääninhallituksen kanssa taiteen tiedotuskeskusten kehittämisen ESR-hankkeen TAIVEXin toteuttamisesta kolmivuotisena hankkeena. TAIVEX kehittää taiteen viennin välittäjäportaana, tuottajien, managereiden, agenttien ym. kansainvälistymisvalmiuksia ja liiketoimintaosaamista, osatoteuttajana HSE Pienyrityskeskus ja kumppaneina kolme kaupunkia: Helsinki, Tampere ja Turku.

Keskus jatkoi vireästi toimintaansa Suomen teatteritaiteen tunnetuksi tekemiseksi, viennin edistämiseksi ja teatterikentän kansainvälisen vuorovaikutuksen lisäämiseksi myös pienemmissä kahden maan välisissä hankkeissa. Keskeiset vientitapahtumat suuntautuivat Venäjän ohella Saksaan, jonne oli Volkstheater Rostockin Suomi-panostuksen lisäksi vireillä muitakin hankkeita. Teatteri- ja näytelmäviennin edistämiseksi tuotettiin uusia käännöksiä, promootiomateriaalia ja lukudraamaa, järjestettiin seminaareja ja tuettiin muulla tavoin suomalaisten näytelmien esillepääsyä kansainvälisille näyttämöille.

Keskuksen muukin kansainvälinen toiminta on vilkasta. Kansainvälisen Teatteri-instituutin ITIn, Pohjoismaisen teatteriunionin (NTU), IETM:n, On-the-move- ja ENICPA-verkoston puitteissa osallistuttiin kansainvälisiin kokouksiin ja hankkeisiin sekä verkostoiduttiin kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Keskuksesta on kehittynyt suomalaisen teatteritoiminnan keskeinen tietopalvelukeskus, joka palvelee sekä kotimaisia että ulkomaisia tiedontarvitsijoita. Keskus pitää säännöllistä yhteyttä maan teatteriverkostoon ja kerää sen toiminnasta tietoja, joita keskus käyttää tuottaessaan alan tilastointia ja omia julkaisujaan sekä muita tietopalvelujaan. Tiedotus on kahdensuuntaista: keskus myös jakaa tietoa teatterikentälle alan kotimaisesta toiminnasta, kansainvälisistä vuorovaikutusmahdollisuuksista ja kulttuuripolitiikan kysymyksistä. Kertomusvuonna keskus kehitti edelleen sähköistä tiedotustaan.

Kulttuuripolitiikan vaikuttajille ja päättäjille suunnatun tiedotustoiminnan ja tietopalvelujen tarkoituksena on antaa mahdollisimman objektiivinen ja luotettava kuva suomalaisen teatterin tilanteesta ja kehitysnäkymistä. Keskus tuottaa vuosittain laajat ja seikkaperäiset teatteritilastot.

Taiteen tutkimuksen ja dokumentoinnin tarpeisiin keskus ylläpitää ja kehittää tietopalveluja, tiedostoja ja tietokantoja, joiden avulla säilyy tietoa suomalaisen teatterin historiasta ja kehityslinjoista. Yhteistyössä Teatterimuseon ja Helsingin yliopiston taiteen tutkimuksen laitoksen kanssa kehitetty teattereiden esitystietokanta *Iona* muodostaa suomalaisen teatterihistorian selkärangan ja on kaikille avoin internetin välityksellä.

TEATTERIN KANSAINVÄLISEN VAIHDON JA VIENNIN KEHITTÄMINEN

Tavoitteet

- Suomen teatterin kansainvälisen näkyvyyden ja kysynnän lisääminen
- teatterin kulttuurivaihdon ja viennin kehittäminen sekä taiteilijoiden liikkuvuuden edistäminen
- viennin uusien rahoitus- ja toimintamallien hyödyntäminen

KANSALLINEN KULTTUURIVIENTIHANKE

Suomalaisen teatterin ja näytelmän tunnetuksi tekeminen ja viennin edistäminen kuuluvat Teatterin tiedotuskeskuksen toiminnan ytimeen. Suomen kulttuuriviennin kehittämisohjelma vuosille 2008-2011 ja samanaikaisesti julkaistut toimialakohtaiset strategiat, joita laativat taiteen tiedotuskeskukset, ohjasivat toimintaa.

Kulttuurivientihanke tiivisti edelleen TINFO:n yhteistyötä muiden taiteenalojen tiedotuskeskusten kanssa, joiden johtajat muodostivat TAIVE-verkoston ja kokoontuivat useaan otteeseen vuoden aikana keskustelemaan kulttuuriviennin kysymyksistä sekä keskenään että yhdessä ministeriön työryhmän kanssa. Ministeriöiden kanssa käytiin keskusteluja keskustusten roolista ja resursoinnista kulttuuriviennin toimijoina. Prosessin yhtenä tuloksena perustettu *kulttuuriviennin tukiverkko* pitää kaikki toimijat ajan tasalla kulttuuriviennin tapahtumista ja tavoittelee synergiaa eri taiteenalojen vientiponnistelujen välillä.

Kulttuurivientihankkeen yhtenä tavoitteena oli saada kulttuuriviennin edistäminen vaalien jälkeiseen hallitusohjelmaan ja uuden hallituksen toimikauden kehysbudjettiin. Hallitusohjelmatekstissä tämä tavoite näkyy kiitettävästi, sen sijaan budjettikehyksiin ja toimintavuosille 2007, 2008 ja 2009 kulttuuriviennin määrärahoja ei saatu ohjelman mukaiselle tasolle. Ministeriön asettama ohjausryhmä ja sen valmisteluryhmä jatkoivat työtään määrärahojen kasvattamiseksi.

Teatterin tiedotuskeskus kuten muutkin taiteen tiedotuskeskukset ovat kulttuurivientihankkeen toteuttajina saaneet erityisavustuksia vientistrategioidensa toteuttamiseen, näin myös vuonna 2009. Vuodelle 2010 saatiin myös pitkään toivottu yleiskorotus keskuksen toiminta-avustukseen ja lisäksi avustus vientihankkeisiin.

Kasvaneita toimintamahdollisuuksia, uutta kumppanuutta ja rahoituksen kasvua kansainvälisen vaihdon, viennin ja liikkuvuuden kehittämiseen toivat lisäksi TINFO:n suuret EU-hankkeet, PRACTICS, Seeds of Imagination ja TAIVEX, jotka käynnistyivät kertomusvuonna.

PRACTICS – SEE MOBILE SEE PRACTICAL

Taiteilijoiden ja muiden kulttuurialan toimijoiden kansainvälinen liikkuvuus on EU:n kulttuuriohjelmien keskeisiä strategisia tavoitteita. Siihen liittyen Euroopan komissio käynnisti kesäkuussa 2008 erillisen pilottihankehaun hankkeille, joiden tavoitteena on kehittää liikkuvuuden edellytyksiä EU-tasolla ja jotka verkottavat liikkuvuutta edistäviä kulttuurialan rakenteita. Euroopan komissio päätti tukea neljää hakemusta. Yksi tuettavista hankkeista on Teatterin tiedotuskeskuksen koordinoima hanke ”See Mobile See Practical” eli lyhyemmin PRACTICS. Kolmivuotinen hanke sai komissiolta tukea 349.488 euroa. Hanke alkoi 1.12.2008 ja jatkuu kolme vuotta 30.11.2011 asti.

Projekti kehittää ja pilotoi niin sanottuja *EU:n kulttuurisen liikkuvuuden kontaktipisteitä* (”EU Cultural Mobility Contact Points” – CMCPs) neljässä maassa (Belgia, Espanja, Wales ja Alankomaat) ja tekee kartoitusta kahdessa muussa maassa (Suomi ja Italia). Tavoitteena on luoda taiteen kentän tarpeisiin yhden luokun periaatteella toimiva kansainvälisen liikkuvuuden kysymyksissä asiantunteva tiedotuspiste, josta saa myös hallinnollista apua. Kolmivuotisella projektikaudella tämä tapahtuu vain em. neljässä maassa, mutta pilotoinnin ja kartoituksen pohjalta projekti määrittelee tärkeimmät liikkuvuutta edistävät tekijät ja muotoilee EU:lle ja jäsenmaille suosituksia toimintamalleiksi liikkuvuuden esteiden voittamiseksi, esimerkiksi ehdotuksen CMCP-verkoston pysyvistä rakenteista.

Hankkeen toteuttajakumppanit ovat:

Teatterin tiedotuskeskus, Suomi (pääkoordinaattori):

Het Kunstenloket, Belgia

Stichting Internationale Culturele Activiteiten SICA, Alankomaat

The Arts Council of Wales ACW/WAI, Wales

Fundació Interarts per a la Cooperació Cultural Internacional, Espanja

Fondazione Fitzcarraldo, Italia

Performing Arts Employers Associations League Europe Pearle*, Belgia

Association Européenne des Conservatoires AEC, Alankomaat

European League of Institutes of the Arts ELIA, Alankomaat

European Citizen Action Service ECAS, Belgia

International Network for International Performing Arts IETM, Belgia

Yhteistyöpartnereita ovat lisäksi:

The Network of European Museum Organisations NEMO, Saksa

Romanian Museum of Network, Romania.

TINFO on vastuussa hankkeen kokonaiskoordinoinnista ja päävastuullinen sisäisestä hallinnosta (sähköposti ja wiki) sekä ulkoisista kyselyistä: yhteistyöehdotukset ja kysymykset vastataan keskitetysti TINFOsta, tarvittaessa konsultoidaan partnereita.

Projektin nettisivut saatiin toimintavuonna käyntiin. Sisältö toimitettiin TINFOsta ja sivut rakensi Fondazione Fitzcarraldo. Sivulla on julkiset osiot, jotka tarjoavat tietoa projektista sekä intranet-sivut (wiki) projektipartnereiden keskinäiseen kommunikaatioon. TINFO ja Fondazione Fitzcarraldo päivittävät molemmat ulkoisia sivuja, erityisesti uutisosiota. Vuoden 2010 alussa nettisivuille on tarkoitus kerätä liikkuvuustarinoita, jotka julkaistaan otsakkeen ”Share your experience” alla.

Infopisteet (Cultural Mobility Contact Points/Infopoints) avattiin neljässä maassa

Neljä PRACTICS infopistettä (Infopoints) käynnistyi toukokuussa 2009: Walesissä (The Arts Council of Wales/Wales Arts International), Belgiassa (Kunstenloket), Espanjassa (Interarts) ja Hollannissa (SICA). Infopisteiden kolmessa yhteisessä kehittämispalaverissa vaihdettiin tietoa parhaista käytännöistä ja tavattiin EU:n edustajia pyrkimyksenä luoda yhteinen pohja toiminnan aloittamiselle: Kick-off Meeting Brysselissä 13.1.2009, seminaari EU-instituutioiden kanssa Brysselissä 23.6.2009 ja PRACTICS Workshop (Encouraging Cross-border Cultural Mobility) Torinossa 19.9.2009.

Infopisteet saavuttivat täyden toimivuuden marraskuuhun 2009 mennessä. Toimintavuonna infopisteet loivat tai päivittivät 20 tiedotustyökäluä, joita on suunnitteilla vielä 8 lisää. Työkalut liittyvät hallinnollisiin kysymyksiin, rahoitukseen, maakohtaisiin kysymyksiin ja työmarkkinoihin. Työkalujen avulla saa tietoa mm. verotuksesta, sosiaaliturvasta, työluvista, laista ja säädöksistä, rahoitusmahdollisuuksista, koulutuksesta. Lisäksi infopisteille kehitettiin työkalu, jolla voidaan tarkastella palvelun käyttöä (monitoring). Valvontajärjestelmä kerää dataa kolmen kuukauden sykleissä lähtevästä ja tulevasta liikkuvuudesta, infopisteen palvelua käyttäneiden henkilöiden ja organisaatioiden määrästä, mistä maasta he tulevat, mihin maahan ovat menossa ja minkälaista tietoa tarvitsevat.

Kartoitus Suomessa ja Italiassa aloitettu

Practics toteuttaa "mappingia" Suomessa ja Italiassa kartoittaakseen organisaatiot, jotka voisivat tulevaisuudessa ottaa tehtäväkseen toimia infopisteinä. Luonnosraportti kartoituksesta esitellään partnereiden kokouksessa Cardiffissa huhtikuussa 2010. Fondazione Fitzcarraldo on valmistellut ehdotuksen kartoituksen laajuudesta ja aikataulusta Italiassa. ArtLab 09 toimi ensimmäisenä Italian kulttuurisektorin ja päätöstentekijöiden kohtaamisena. Vastaavaa ehdotusta valmistellaan TINFOssa.

Koulutus

Ensimmäisen vuoden aikana järjestettiin kolme koulutustapahtumaa: seminaari EU-instituutioiden kanssa (PRACTICS partnereille), Pearlén seminaari sosiaaliturvasta ja verotuksesta (Pearlén jäsenille, PRACTICS partnereille, muille liikkuvuuspartnereille), Wales Launch Event (walesilaisille taideorganisaatioille). Vuoden 2009 lopulla toteutettiin selvitys siitä, minkälaista koulutusta partnereiden henkilökunnalle sekä laajemmalle kulttuurikentälle pitäisi järjestää. Selvityksen perusteella luodaan koulutusohjelma ja -aikataulu, jonka partnerit vahvistavat Cardiffin kokouksessa huhtikuussa 2010.

Yhteistyö

PRACTICS aloitti yhteistyön yli 70 organisaation kanssa 14 maassa ja oli esillä 21 tapahtumassa 13 maassa. Interarts Espanjassa on kehittänyt hanketta yhteistyössä Espanjan kulttuuriministeriön kanssa. Kunstenloket Belgiassa on järjestänyt tapaamisia Belgian kulttuurihallinnon ja kulttuurisektorin kanssa. SICAlla Hollannissa on jo ennestään hyvät yhteydet alan ministeriöihin ja instituutteihin. Walesin WAI on luonut yhteistyötä mm

seuraavien kanssa: Visiting Arts, Arts Council of Wales, British Council. PRACTICS oli mukana tai esiteltiin seuraavissa tapahtumissa:

- ECOTEC Workshop, Bryssel, Belgia (13.2.2009): TINFO kutsuttiin esittelemään PRACTICS
- PEARLE informal briefing on European Cultural Mobility, Bryssel, Belgia (2.4.2009)
- IETM Spring Plenary Meeting, Bratislava, Slovakia (23.-26.4.2009)
- Symposium "Performing Arts Report" (ITI Germany), Berliini, Saksa (4.-6.5.2009)
- OMC Expert Group on Mobility, Bryssel, Belgia (7.5.2009)
- Cultural Management Courses, Torino, Italia (18.-20.5.2009) ja Lecce, Italia (25.-27.5.2009)
- IFACCA Europe, Kööpenhamina, Tanska (28.5.2009)
- AEC Annual Meeting of International Relations Coordinators, Bukarest, Romania (11.9.2009)
- International workshop "Encouraging cross-border cultural mobility", Torino, Italia (19.9.2009)
- World Summit on Arts and Culture, IFACCA, Johannesburg, Etelä-Afrikka (24.9.2009)
- IETM Satellite Meeting, Bilbao & Gijón, Espanja (29.10.-1.11.2009)
- IETM Autumn Plenary Meeting, Vilna, Liettua (8-11.10.2009)
- Eurocities Conference, Zaragoza, Espanja (5.11.2009)
- Congress of Spanish Cultural Managers, El Egido, Espanja (6.11.2009)
- PEARLE Seminar on Social Security and Taxation, Bryssel, Belgia (10.11.2009)
- ENICPA Roundtable, Aix-en-Provence, Ranska (12.-13.11.2009)
- Meeting between EU member states experts and the European Commission (DG EMPL, DG EAC), Bryssel, Belgia (17.11.2009)
- SICA & Cultural Contact Point the Netherlands - EUREKA! (20.11.2009)
- NEMO Annual Meeting, Linz, Itävalta (27.11.2009)
- IGBK Round Table on Mobility in the visual arts sector in Europe, Linz, Itävalta (10.-11.12.2009)
- PEARLE General Assembly, Tukholma, Ruotsi (11.-12.12.2009)

Verkostoituminen

PRACTICS on läheisessä yhteydessä OMC-työryhmään (Working Group on mobility of artists and cultural professionals) ja pitää yhteyttä sen puheenjohtajaan Risto Kivelään. TINFOlla on Kivelän kanssa säännöllisiä tapaamisia, joissa päivitetään projektin tapahtumat. Yhteyttä pidetään myös Werner Weberiin, joka osallistui Brysselin seminaariin kesäkuussa 2009. Martina Martia ja Richard Polackia on pyydetty liittymään tilapäiseen työryhmään, jossa luodaan ohjeet "kulttuurin liikkuvuuden tietojärjestelmän" rakentamiseen. Ensimmäinen asiakirja "Guidelines for Cultural Mobility Contact Points" perustuu PRACTICSin kehittämien infopisteiden yhteisiin puitteisiin.

Myös yhteistyö kolmen muun pilottiprojektin (E-Mobility, Changing Room ja SPACE) kanssa koetaan tärkeänä tiedon ja kokemusten vaihtamisen kannalta. Ensimmäisen kerran projektit tapasivat Bratislavassa huhtikuussa 2009, seuraava tapaaminen on Pariisissa tammikuussa 2010. Neljä pilottiprojektia ovat päättäneet esittää yhteisen suosituspaperin komissiolle keväällä 2010.

SEEDS OF IMAGINATION

Teatterin tiedotuskeskuksen koordinoima hanke ”Seeds of Imagination” rakentaa ja vahvistaa teatterikentän yhteistyötä Venäjän ja Suomen välillä. Projektin tavoitteina on rakentaa vahvaa kumppanuutta taitoja, kokemuksia ja tietoa vaihtamalla, luoda kulttuurien välistä dialogia perustaksi Venäjän ja Suomen teatteriammattilaisten ja instituutioiden kasvavalle yhteistyölle sekä helpottaa ja rohkaista kansalliset ja kulttuuriset rajat ylittävää liikkuvuutta.

Kohderyhmänä ovat ammattiteatterikentän toimijat eli teatterit, esittävän taiteen ryhmät, alan koulutus ja festivaalitoiminta sekä alan ammattilaiset: näyttelijät, ohjaajat, visuaaliset suunnittelijat, kirjoittajat, alan opiskelijat, tuottajat, kriitikot, kääntäjät, joiden keskinäistä verkottumista hanke tukee. Samalla se on merkittävin suomalaisen näytelmän vientihanke, mitä alalla on milloinkaan rakennettu. Hankkeen kesto on 18 kuukautta 1.3.2009-31.8.2010.

Projektin partnerit Suomessa ovat Teatterin tiedotuskeskus TINFO, Kulttuurikeskus Korjaamo ja Turun kaupunginteatteri; Pietarissa Suomen Pietarin instituutti, State Saint-Petersburg Drama Theatre ”Priut Comedianta” ja Baltic International Festival Center; Moskovassa Meyerhold Center, School of Modern Drama, Moskovan kaupungin Project Open Stage ja Theatre Union of the Russian Federation; sekä Siperiassa Omsk State Drama Fifth Theatre. Lisäksi projektin yhteistyökumppaneita (Associate Partners) ovat Produforum, Suomen Pietarin konsulaatti, Omskin Dostojevski yliopisto, Ruotsin Riksteatern ja Tallinna2011-säätiö. Hanke luo suomalais-venäläisiä yhteyksiä koko suomalaisen teatterikentän ja hankkeen venäläisiä osapuolia laajemman venäläisen teatterikentän kesken. Tämän varmistavat valtakunnallisina organisaatioina Teatterin tiedotuskeskus ja Venäjän Federaation Teatteriliitto.

Projektipäällikkönä ja assistenttina aloittivat Teatterin tiedotuskeskuksessa 1.3.2009 Helena Autio-Meloni ja Anna Sidorova ja jatkavat hankkeen loppuun asti. Suomen Pietarin kulttuuri-instituutti koordinoi venäläisiä partnereita.

Projektissa on kaksi osiota: ”*Learning & Sharing*” (oppiminen ja jakaminen) -osio käynnistää dialogia Suomen ja Venäjän teatterialan ammattilaisten kesken. Taiteellisissa mestariluokissa, työpajoissa ja seminaareissa, joita järjestetään mm. lastenteatterista, kääntämisestä, teatterin hallinnosta ja kiertuetoiminnasta, jaetaan kokemuksia ja parhaita toimintamalleja. Eurooppalaisten asiantuntijoiden avulla järjestetään kansainvälistä verkostoitumista, liikkuvuutta ja kulttuurituottamista koskevaa koulutusta yhteistyössä Venäjän Federaation Teatteriliiton kanssa. Toinen osio kulkee nimellä ”*Reading & Performing*” (lukeminen ja esittäminen) ja siihen kuuluu lukuteatteria sekä venäläis-suomalaisten yhteistuotantojen tukemista. Projektin osahankkeet tapahtuvat pääosin Moskovassa, Pietarissa ja Omskissa, joista kaupungeista hankepartnerit ovat kotoisin. Projektin aikana kysyntä on kasvanut ja tapahtumia on järjestetty useissa muissakin kaupungeissa.

Suomalaisten lastenoopperoiden vientihanketta edistetään yhdessä Pietarin kulttuuri-instituutin kanssa Venäjän lastenteatterifestivaaleilla ja venäläisille kääntäjille on järjestetty ja järjestetään kääntäjäseminaareja ja työtilaisuuksia.

Hankkeen kotisivut www.seeds.fi

Hankkeen puitteissa on rakennettu TINFO:n nettisivujen yhteyteen Seeds of Imagination – hankkeelle omat nettisivut, joiden laajin informaatioaineisto on venäjänkielistä. Toinen sivuilla käytetty kieli on englanti. Sivujen tavoitteena on olla pysyvä informaatioväline Venäjän ja Suomen teatteriyhteistyöstä kiinnostuneille. Sivuja päivitetään jatkuvasti ja informaatiota lisätään sivuille. Sivut eivät sulkeudu hankkeen päätyttyä, vaan niitä edelleen kehitetään ja laajennetaan.

Näyttely suomalaisesta teatterista

Hankkeen puitteissa on rakennettu mukana kuljetettaville roll-up-vuodille suomalaista teatteria kuvin ja tekstein venäjän kielellä esittelevä näyttely, jonka on taittanut Reija Hirvikoski. Näyttely oli esillä Petroskoin kansallisen teatterin Suomi-viikolla ja sen jälkeen Omskissa Omskin 5. teatterin aulatilissa Seeds-hankkeen seminaareissa ja teatterin suomalaisdraamojen esityksissä.

TEATR-lehti

Venäjänkielisen suomalaista teatteria esittelevän TEATR-lehden toimittamisesta tehtiin päätös ja ensimmäiset artikkelit tilattiin vuonna 2009. Lehti ilmestyy keväällä 2010.

Hankkeen osanottajilta ja venäläiseltä ja suomalaiselta teatterikentältä saama palaute on erittäin positiivista. Se on ylittänyt hankkeelle asetetut tavoitteet sekä verkottumishankkeena, kumppanuushankkeena että esitys- ja näytelmävientihankkeena. Se on jo poikinut työtilaisuuksia suomalaisille teatterintekijöille Venäjällä ja venäläisille Suomessa. Se on kehittänyt teatterikorkeakoulun, Korjaamon, Kapsäkin, Kansallisoopperan, Turun kaupunginteatterin, Riksteaternin, näytelmäagentuurien ja monien muiden Venäjä-suhteita ja laajentanut niitä Moskovan ja Pietarin ulkopuolelle. Hanke on virittänyt kiinnostuksen suomalaista draamaa kohtaan – ainakin 40 venäläisteatterissa on luettu suomalaisia draamoja. Hanke tuottaa useita suomalaisten näytelmien ensi-iltoja Venäjälle, paljon enemmän kuin ne, jotka saavat tuotantotukea hankkeen kautta. Hankkeessa on koulutettu kääntäjiä ja luotuheille työtilaisuuksia. Hanke on aikaansaanut kutsuja suomalaisille tuotannoille Venäjän festivaaleille ja ollut Tampereen teatterikesän ja Golden Mask -festivaalin yhteistyön alkuunpanija.

Seeds of Imagination on tehnyt Suomen teatterimaana venäläisille tutummaksi ja Venäjän suomalaisille läheisemmäksi.

Suunnittelukokoukset Suomessa ja Venäjällä

- 1: Partnereiden suunnittelukokous Pietarissa 02.-03.03.2009 - 9 osallistujaa.
- 2: Tiedotustilaisuus suomalaisille Helsingissä 12.03.2009 - 26 osallistujaa.
- 3: Partnereiden suunnittelukokous Moskovassa 01.04.2009 - 11 osallistujaa.
- 4: IBPP Kick-off Meeting Conference Moskovassa 02.-03.4.2009 - 11 osallistujaa.
- 5: Partnereiden suunnittelukokous Tampereella 03.-09.08.2009 - 12 osallistujaa.

Tapahtumat

I. MASTER CLASSES

Activity 1: Summer Theatre School “Contemporary European Theatre Methods”

Aika & Paikka: 28.06.-05.07.2009 Omsk / Viides teatteri

Tapahtuman kategoria: *Learning & Sharing*

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, Omskin Viides teatteri, Omskin valtionyliopisto, Klockrike-teatern

Osallistujaluku: 60 opiskelijaa ja ammattinäyttelijää Omskista ja alueelta; 4 opettajaa Suomesta ja Seedsin projektipäällikkö Helena Autio-Meloni

Kouluttajat Suomesta Klockrike-teaternin johtaja, ohjaaja ja näyttelijä **Dan Henriksson**, näyttelijä, laulaja, Sibelius-Akatemian ja teatterikorkeakoulun opettaja **Martina Roos**, muusikko ja tutkija **Jan-Erik Mansikka** ja ”Stjärnfall” –teatterin ohjaaja-näyttelijä **Mikaela Hasan** vetivät luku-, laulu- ja improvisaatioharjoituksia Omskin Viidennen teatterin parhaimpien näyttelijöiden kanssa. Kaksipäiväinen intensiivinen harjoitusjakso päätettiin julkiseen avoimeen harjoitukseen. Yleisöä oli paikalla teatterin lämpiössä n. 50-60 henkeä. Erittäin korkealla ammattitaidolla vedetty kurssi sai sekä näyttelijöiden että Venäjän median suosion.

Activity 2: Student Exchange & Laboratory of Dmitry Krymov // part 1

Aika & Paikka: 7 päivää 23.-29.11.2009 Moscow

Tapahtuman kategoria: *Learning & Sharing*

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, The Open Stage Project, Laboratory of Dmitry Krymov, Kultuuritehdas Korjaamo

Osallistujaluku: 10 osanottajaa Venäjältä, 12 osanottajaa Suomesta, projektikoordinaattori Anna Sidorova

Lyhyestä hakuajasta huolimatta Dmitry Krymovin koulutukseen haki Suomesta 79 henkeä. Krymov itse valitsi 12 osallistujaa, jotka marraskuussa 2009 lähtivät Moskovaan. Intensiiviseen viikkokurssiin kuuluivat keskustelut, improvisoinnit, harjoitukset, sekä museo-, teatteri- ja kirpputorivierailut. Koulutus jatkuu toukokuussa 2010, kun venäläiset oppilaat saapuvat Suomeen. Tavoitteena on esittää yhteisen tuon tuloksena esitysdemo Helsingin Stage-festivaalilla elokuussa 2010.

Activity 3: Masters and Students in St. Petersburg

Aika & Paikka: 4 päivää 28.-31.10.2009 Pietarissa

Tapahtuman kategoria: *Learning & Sharing*

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, Priut Comedianta, Teatterikorkeakoulu, St. Petersburg Theatre Academy

Osallistujaluku: 29 opiskelijaa ja 3 opettajaa Suomesta

Viidennen kansainvälisen *Mestarit ja oppilaat* -festivaalin aiheena oli Venäjän teatterikoulut ja niiden parhaat loppuesitykset. Teatterikorkeakoulu sai kutsun vieraila festivaalilla *Fantastisia tarinoita ja*

yksityishetkiä -esityksellä ja kertoa improvisaatiomenetelmistä, joita käytetään opetuksessa Suomessa. Suomalaiset oppilaat osallistuivat myös lyhyeen prof. Veniamin Filshitskin työpajaan.

Activity 4: Young Theatres of Russia Festival, Omsk

Aika & Paikka: 24.–31.10.2009 Omsk / Viides teatteri

Tapahtuman kategoria: *Learning & Sharing and Reading & Performing*

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, Omskin Viides Teatteri, Omskin valtion yliopisto (Arts and Culture Department), Riksteatern

Osallistujaluku: 32 koulutukseen osallistujaa, 3 kouluttajaa Suomesta ja 3 kouluttajaa Riksteaternista Ruotsista sekä näytelmäkirjailija Bengt Ahlfors ja projektikoordinaattori Anna Sidorova;

Vuoden 2009 festivaalin pääfokuksena oli uusi moderni näytelmäkirjallisuus. OFF-ohjelmassa esitettiin kaksi Bengt Ahlforsin näytelmää, *Hissvägraren* ja *Illusionisterna*. Festivaalin aikana järjestettiin Seeds-projektin Networking and Mobility –koulutus Siperian alueen teatterien tuottajille ja kansainvälisen osastojen työntekijöille.

II. PLAYS, PLAYWRIGHTS AND MOVING BETWEEN CULTURES

Activity 5: Children's Theatre and Opera

Aika & Paikka: jatkuva koko projektin ajan

Tapahtuman kategoria: *Learning & Sharing and Reading & Performing*

1) First Presentation of the Children Opera Case

Aika & Paikka: 18.04.2009 Moskova. Venäjän musiikkiteattereiden johtajien vuosikokous

Järjestäjät ja partnerit: Suomen Pietarin Instituutti, Teatterin tiedotuskeskus, Venäjän musiikkiteatteriliitto

Osallistujaluku: 22 sekä projektikoordinaattorit Elena Perova ja Helena Autio-Meloni

2) "Nu i nu!/Voi vietävä!" - Contemporary Children's Opera. The Finnish and Russian experience

Aika & Paikka: 23.04.2009 Pietari (Kansainvälinen lastenteatterifestivaali Harlequin)

Järjestäjät ja partnerit: Suomen Pietarin instituutti, Teatterin tiedotuskeskus, Pietarin lastenmusiikkiteatteri "Zazerkalie"

Osallistujaluku: 35 sekä Ulla Laurio Kansallisoopperasta ja Helena Autio-Meloni

3) Weekend of Finnish Music Theatre and Opera for Children

Aika & Paikka: 30.10.-2.11.2009 Helsinki

Järjestäjät ja partnerit: Suomen Pietarin instituutti, Teatterin tiedotuskeskus, Musiikkiteatteri Kapsäkki, Suomen Kansallisooppera

Osallistujaluku: 7 edustajaa venäläisistä musiikkiteattereista ja Suomen Pietarin instituutin koordinaattori Elena Perova

4) Presentation of Children Opera at Big Break (“Bolshaja Peremena”) International Festival of Theatre for Children

Aika & Paikka: 05.11.2009 Moskova

Järjestäjät ja partnerit: Suomen Pietarin instituutti, Teatterin tiedotuskeskus, Musiikkiteatteri Kapsäkki, Praktika-teatteri

Osallistujaluku: noin 40 sekä Lotta Kuusisto ja Helena Autio-Meloni

Lastenteatteri ja lastenoppera -projektiosuus toteutetaan yhteistyössä Suomen Pietarin instituutin kanssa. Tarkoituksena on avata ovia suomalaisen lapsille suunnatun musiikki- ja muun kulttuurin markkinoinnille Venäjällä. Vuonna 2009 suomalaista lastenteatteria ja lastenopperaa esiteltiin muutamassa seminaarissa ja konferenssissa. Sen lisäksi seitsemän venäläistä asiantuntijaa tutustui suomalaiseen lastenopperaan, musiikkiteatteriin ja balettiin yhteistyökumppaneiden Suomen Pietarin instituutin, Teatteri Kapsäkin ja Suomen kansallisoopperan kanssa toteutetun viikonlopun aikana Helsingissä.

Activity 6: Playwriting Competition “New Baltic Drama 2011”

Aika & Paikka: Pietari – Turku – Tallinna – Tukholma, 2009-2011

Tapahtuman kategoria: *Learning & Sharing and Reading & Performing*

Järjestäjät ja partnerit: Turun kaupunginteatteri, Teatterin tiedotuskeskus, Baltic International Festival Center, Tallinn 2011 Foundation, Riksteatern

Näytelmäkirjoituskilpailu New Baltic Drama 2011 on neljän Itämeren rannalla sijaitsevan maan yhteinen hanke, jonka tavoitteena on löytää uusia, kiinnostavia näytelmätekstejä, sekä tuottaa niistä kiinnostavia, hyviä esityksiä. Seeds of Imagination vastasi Venäjän kilpailun järjestämisestä. Yhteensä Venäjältä saatiin 66 hakemusta. Kansallinen raati (Pavel Rudnev, Marina Davidova, Yekaterina Pavlyuchenko ja Igor Konyaev) valitsi niistä viisi kiinnostavinta. Hakemukset käännetään englanniksi ja lähetetään kansainväliselle raadille.

Activity 7:

Unknown History Seminar: The Winter War Drama // part 1

Aika & Paikka: 03-06.06.2009/ Moskova, Teatr.Doc

Tapahtuman kategoria: *Learning & Sharing and Reading & Performing*

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, Meyerhold Center, Teatr.doc (Moskova), Baltic Circle (Helsinki)

Osallistujaluku: 9 . 3 näytelmäkirjailijaa Suomesta ja 3 näytelmäkirjailijaa Venäjältä (Ari-Pekka Lahti, Hanna Kirjavainen, Ulla Raiskio, Michail Durnenkov, Maxim Kurochkin, Eugeny Kazachkov), sekä työpajan ohjaajat Antti Hietala (Q-teatteri) ja Elena Gremina (Teatr.doc) ja tulkki ja projektikoordinaattori Anna Sidorova

Katsojat: noin 30

Unknown History Seminar: The Winter War Drama // part 2

Aika & Paikka: 18-22.11.2009/ Helsinki, Puoli-Q

Tapahtuman kategoria: *Learning & Sharing and Reading & Performing*

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, Baltic Circle (Helsinki), Meyerhold Center, Teatr.doc (Moskova)

Osallistujaluku: 9 (ks. edeltä); Maxim Ugarov liittyi johtoryhmään

Katsojat: noin. 70

Talvisota-hanke yhdistää venäläisiä ja suomalaisia näytelmäkirjailijoita, joiden tavoitteena on työstää yhdessä näytelmää talvisodasta. Vuoden 2009 aikana Moskovassa ja Helsingissä järjestettiin kaksi kirjoittamistyöpajaa. Tekstin ensiesitys venäjäksi oli Moskovassa keväällä 2009, kun venäläinen Teatr.doc kutsui suomalaiset näytelmäkirjailijat vieraakseen. Baltic Circle Festivaalin aikana teksti esitettiin ensimmäistä kertaa suomeksi.

Activity 8: Plays and Playwrights Seminars

Aika & Paikka: 19.11.2009 Helsinki

Tapahtuman kategoria: *Learning & Sharing and Reading & Performing*

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, Riksteatern, Meyerhold Center, Baltic Circle, Teatr.doc, Finnish National Theatre, Nordic Drama Corner, Näytelmäkirjailijaliitto

Osallistujaluku: 20

Seminaarin tavoitteena oli esitellä läpileikkaus Suomen, Venäjän ja Ruotsin nykydramaturgian viimeisistä virtauksista sekä jakaa tietoa ja käytäntöä kentän sisällä. Seminaarin osallistujat perehtyivät näytelmäkirjoittamisen käytännölliseen puoleen, mm. tekstin levitykseen, erilaisiin näytelmäkirjailijoiden ja teattereiden yhteistyömalleihin.

Activity 9: Finnish Showcase in Petrozavodsk

Aika & Paikka: 24-28.05.2009 Petroskoi

Tapahtuman kategoria: *Reading and Performing*

Järjestäjät ja partnerit: Suomen Teatteriohjaajien liitto ja Karjalan kansallinen teatteri, partnerina Teatterin tiedotuskeskus

Osallistujaluku *Seedsin kautta:* 13 venäläistä teatterinjohtajaa tai teatterivaikuttajaa, Venäjän federaation teatteriliiton valitsemia eri puolilta Venäjää

Suomen teatteriohjaajien liiton ja Karjalankansallisen teatterin yhteistyönä järjestettiin Uuden suomalaisen teatterin festivaali 24. - 28.5.2009 Petroskoin Kansallisessa teatterissa. Festivaalin ohjelma koostui suomalaisen nykyteatterin esityksistä, uuden draaman lukutapahtumista sekä suomalaista teatteria esittelevästä seminaarista ja näyttelystä. Esityksiksi festivaalille oli valittu Kotkan kaupunginteatterin *Kuin ensimmäistä päivää*, Lappeenrannan kaupunginteatterin *Se ainoa oikea*, Nälkäteatterin Toisissa tiloissa -ryhmän *Aniara*, Und er libet -ryhmän *Bakkantit 2* sekä Majamaa & Kurki co:n monologi *Sivert*. Lisäksi festivaaleilla nähtiin Petroskoin Kansallisen teatterin omia tuotantoja, mm. *Niskavuoren naiset* Kaisa Korhosen ohjaamana. Ohjelmaan sisältyi myös venäjänkielisen suomalaisia näytelmiä sisältävän antologian esittely ja kahdeksan suomalaisen näytelmän lukuteatterituotannot, kaksi kirjailijoista oli paikalla, Bengt Ahlfors ja Laura Ruohonen. TINFOn tuotti toisen esillä olleen näyttelyn, Teatterimuseo toisen. Seminaarin puhujien joukossa oli Riitta Seppälä. Tapahtumaan osallistui TINFOn puheenjohtaja Pauliina Hulkko ja laaja joukko suomalaisia teatteriohjaajia ja alan muita tekijöitä.

Activity 10: Translators' Workshop

Aika & Paikka: 24-28.05.2009 Petroskoi

Tapahtuman kategoria: *Learning and Sharing*

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, Finnish Literature Exchange Centre, Karjalan tasavallan tiedekeskus

Osallistujaluku: 8 kääntäjää Moskovasta, Pietarista, Petroskoista ja Helsingistä

Kääntäjätyöpaja järjestettiin venäläisille kääntäjille Petroskoissa Uuden suomalaisen festivaalin aikana. Työpajaan osallistui kahdeksan kääntäjää Moskovasta, Pietarista, Petroskoista ja Helsingistä. Työpajan vetäjänä toimi Anna Sidorova. Työpajassa käsiteltiin Anna Krogeruksen *Kuin ensimmäistä päivää* ja Teemu Kaskisen *Sykyvkarin piru* –näytelmiä. Venäjää osaava ja venäjystä kääntävä Teemu Kaskinen osallistui myös keskusteluun. Lisäksi Petroskoin valtionyliopistossa järjestettiin luentotilaisuus suomenkielen oppilaille. Puhujiksi oli kutsuttu Laura Ruohonen, Bengt Ahlfors ja venäjääntäjä Eleonora Joffe.

III. NETWORKING AND MOBILITY TRAINING MODULE

Activity 11: Networking and Mobility Training Seminars (NMS)

Networking and Mobility Training Module // Part 1

Aika & Paikka: 07.05.2009/ Nizhny Novgorod

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, Venäjän teatteriliitto

Osallistujaluku: 25

Networking and Mobility Training Module // Part 2

Aika & Paikka: 21.-22.09.2009/ St.Petersburg

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, Venäjän teatteriliitto

Osallistujaluku: 32

Training of Trainers: 23.09.2009: Osallistujaluku: – 17

Networking and Mobility Training Module // Part 3

Aika & Paikka: 27.-29.10. 2009/ Omsk

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, Venäjän teatteriliitto, Omskin Viides teatteri, Kultuuritehdas Korjaamo, Riksteatern

Osallistujaluku: 32

Networking & Mobility -seminaarit järjestettiin Nizhni Novgorodissa, Pietarissa, Omskissa ja vuoden 2010 alussa Jekaterinburgissa yhteistyönä Venäjän teatteriliiton paikallisosastojen kanssa. Seminaarin vetäjinä toimivat Richard Polacek, consultant for European Affairs, ja TINFOn teatterivaihdon koordinaattori Martina Marti. Vieraina ja luennoitsijoina esiintyivät Mika Boedeker (Nordic Council of Ministers St Petersburg Office), Susan Katz (CEC Arts Link USA in St Petersburg), Rikke Helms (Danish institute in St Petersburg), Elena Perova (Finnish Institute in St Petersburg), Tatina Bokareva (EU Delegation to Russia), Helena Åsberg (Riksteatern), Jevgenia Shermeneva (NET-festival, Moscow); Eva Neklyueva (Baltic Circle International Theatre Festival, Helsinki); Tamara Arapova (Golden Mask International Theatre Festival, Moscow); Irina Dushkova (Kulttuuritehdas Korjaamo, Stage-festival,

Helsinki); Arthur Ghukasyan (High Fest International Theatre Festival, Yerevan, Armenia), Riitta Seppälä (TINFO, Helsinki), Eva Conradzon, Michael Holgersson ja Ninni Mankefors (Riksteatern, Ruotsi).

IV. Educational Programme in Theatre, Touring and Festival Management

Activity 12: Educational Programme in Theatre, Touring and Festival Management // part 1

Aika & Paikka: 27.-29.10. 2009/ Omsk (yhdessä NMS-seminaarin kanssa)

Tapahtuman kategoria: *Learning & Sharing*

Järjestäjät ja partnerit: Teatterin tiedotuskeskus, Venäjän teatteriliitto, Kulttuuritehdas Korjaamo, Omskin Viides teatteri, Riksteatern, Golden Mask Festival

Osallistujaluku: 32

Educational Programme in Theatre, Touring and Festival Management –koulutus järjestettiin ensimmäistä kertaa Omskissa Networking & Mobility –seminaarin yhteydessä. Vetäjinä toimivat Eva Conradzon, Michael Holgersson ja Ninni Mankefors Riksteaternista.

Activity 13: Production Grant Competition

Tuotantotukikilpailu julistettiin alkavaksi toukokuussa 2009. Lokakuun 2009 mennessä oli saatu 40 hakemusta teattereilta ja teatteriryhmiltä ympäri Venäjää. Kansainvälinen raati (TINFO:n johtaja Riitta Seppälä, venäläiset teatterikriitikot Pavel Rudnev, Marina Davydova, Suomen Pietarin Instituutin varajohtaja Elena Perova ja *Seedsin* projektipäällikkö Helena Autio-Meloni) valitsi kuusi hakemusta tuensaajiksi. Kaikkien teattereiden kanssa allekirjoitetaan sopimukset, joissa erillinen kohta koskee myös tekijänoikeuksia.

Produktiot, jotka ovat saaneet tukea:

- 1) Permin teatteri "U Mosta" Mika Myllyahon *Paniikin* tuottamiseksi – 4000 €
- 2) Omskin Viides teatteri Bengt Ahlforsin *Illusionisterna* tuottamiseksi – 4000 €
- 3) Kirovin teatteri "Teatr na Spasskoi" Tove Janssonin, Esko Elstelän ja Ilkka Kuusiston *Moomin Operan* tuottamiseksi – 4000 €
- 4) Moskovan lastenteatteri "Eksprompt" Aili Somersalon ym. *Mestaritontun seikkailut* tuottamiseksi – 4000 €
- 5) Marin tasavallan vapaa teatteriryhmä Bengt Ahlforsin *Illusionisterna* tuottamiseksi – 2000 €
- 6) Moskovan teatteri "Teatr.doc" suomalais-venäläisen *Talvisota*-näytelmän tuottamiseksi – 2000 €

SEEDS-OSANOTTAJAMÄÄRÄ ERI TAPAHTUMISSA YHTEENSÄ: 245

SUMMER THEATRE SCHOOL "CONTEMPORARY EUROPEAN THEATRE METHODS":	60
STUDENT EXCHANGE & LABORATORY OF DMITRY KRYMOV // PART 1	12
MASTERS AND STUDENTS IN ST. PETERSBURG:	33
UNKNOWN HISTORY SEMINAR: THE WINTER WAR DRAMA	9
PLAYS AND PLAYWRIGHTS SEMINARS	20
FINNISH SHOWCASE IN PETROZAVODSK	14
TRANSLATORS WORKSHOP	8
NETWORKING AND MOBILITY TRAINING MODULE	89

KILPAILUHAKEMUKSET:

PRODUCTION GRANT COMPETITION (Applications from Russian Theatres)	40
PLAYWRITING COMPETITION "NEW BALTIC DRAMA 2011" (in Russia)	66
STUDENT EXCHANGE & LABORATORY OF DMITRY KRYMOV	79
YHTEENSÄ	185

REVIEWS IN MEDIA (INTERNET; TV; RADIO; NEWSPAPERS):**Seeds of Imagination -projektista: noin 100**

SOME GENERAL INFORMATION:	10
SUMMER THEATRE SCHOOL "CONTEMPORARY EUROPEAN THEATRE METHODS":	18
STUDENT EXCHANGE & LABORATORY OF DMITRY KRYMOV // PART 1	2
MASTERS AND STUDENTS IN ST. PETERSBURG:	19
YOUNG THEATRES OF RUSSIA FESTIVAL, OMSK	12
CHILDREN'S THEATRE AND OPERA	9
PLAYWRITING COMPETITION "NEW BALTIC DRAMA 2011"	7
UNKNOWN HISTORY SEMINAR: THE WINTER WAR DRAMA	8
PLAYS AND PLAYWRIGHTS SEMINARS	1
FINNISH SHOWCASE IN PETROZAVODSK	14
NETWORKING AND MOBILITY TRAINING MODULE	6
PRODUCTION GRANT COMPETITION	3

Suomalaisesta teatterista noin 60

REVIEWS ABOUT FINNISH THEATRE IN RUSSIAN (year 2009)	25
ABOUT FINNISH PLAYS AND PLAYWRIGHTS IN RUSSIAN (year 2009)	35

TAIVEX – TAITEEN TIEDOTUSKESKUSTEN VIENTIVALMENNUSOHJELMA

TAIVEX on viiden eri taiteen tiedotuskeskuksen (Teatterin, Tanssin ja Sirkuksen tiedotuskeskukset sekä FILI ja Frame) ja kolmen kaupungin (Helsinki, Tampere, Turku) ESR-rahoitteinen yhteishanke. Päähallinnoijana toimii Teatterin tiedotuskeskus. Hankkeen osatoteuttajana on Helsingin kauppakorkeakoulun (myöhemmin Aalto-yliopiston) Pienyrityskeskus.

Vuonna 2009 käynnistyneen projektin tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa tuottajille, managereille, agenteille, galleristeille ja muille välittäjäportaan toimijoille räätälöity vientivalmennusohjelma. Eri taiteen alojen yhteisen vientivalmennusohjelman toivotaan lisäävän taiteen alojen keskinäistä verkostoitumista sekä parantavan taiteen välittäjinä työskentelevien ammattilaisten vienti- ja kansainvälistymisvalmiuksia ja liiketoimintaosaamista.

Hankkeen taustalla olevien organisaatioiden yhteinen näkemys on, että välittäjäportaan ammattilaiset ovat avainasemassa suomalaisen taiteen kansainvälistymisen ja viennin edistämisessä. Parantamalla heidän osaamistaan ja valmiuksiaan hanke edistää konkreettisesti suomalaisen taiteen kansainvälistymistä. Vientivalmennusohjelman suunnittelussa on hyödynnetty hankkeessa mukana olevien tiedotuskeskusten ja kaupunkien edustajien asiantuntemusta ja kokemusta suomalaisen taiteen viennistä.

TAIVEX – aloitusvuosi 2009

TAIVEX-hankkeen varsinainen toiminta käynnistyi kesäkuussa, kun hankkeen rahoituspäätös Etelä-Suomen lääninhallitukselta saapui ja hankkeelle keväällä 2009 valittu projektipäällikkö Nea Leo aloitti työnsä.

Hankkeen ohjausryhmään kutsuttiin hankkeessa mukana olevien tiedotuskeskusten lisäksi edustajat opetusministeriöstä, ulkoasiainministeriöstä, Finprosta, Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:stä ja Luova Suomi -verkostosta. Asiantuntijana kokouksiin osallistui lääninhallituksen edustaja. Hankkeen projektiryhmässä olivat mukana kaikki hanketta toteuttavat yhteistyökumppanit. Ohjausryhmän puheenjohtajaksi valittiin Sanna Rekola ja varapuheenjohtajaksi Ann Sandelin. Projektiryhmän puheenjohtajana toimi Riitta Seppälä. Kesän 2009 aikana valmisteltiin yhteistyösopimukset tiedotuskeskusten sekä yhteistyökaupunkien kesken sekä aloitettiin koko loppuvuoden tiiviinä jatkunut projekti- ja ohjausryhmätyöskentely. Loppukesästä kilpailutettiin hankkeen www-sivujen ja visuaalisen ilmeen suunnittelu ja toteutus. Molempien tarjouskilpailujen voittajaksi valikoitui Kulomaa & Lehtinen. Hankkeen logon ja yleisilmeen on suunnitellut graafikko Tuomo Parikka.

Kesällä vientivalmennusohjelmalle suunniteltiin toimiva ja asetettuja tavoitteita parhaalla mahdollisella tavalla palveleva rakenne: koulutus jaettiin HSE Pienyrityskeskuksen vastuulla olevaan ns. pakolliseen osioon (TAIVEX Senior Manager -opinnot) sekä vapaavalinnaisiin opintoihin, jotka toteutetaan yhteistyössä tiedotuskeskusten kanssa. Vapaavalinnaisiin

opintoihin kuuluvat valinnaisten opintojaksojen lisäksi myös hankkeen järjestämät opintomatkat. Kaikille yhteinen TAIVEX Senior Manager -kokonaisuus ja vapaavalinnaiset opinnot yhdessä muodostavat TAIVEX-vientivalmennusohjelman.

TAIVEX-vientivalmennusohjelman suorittamisen edellytyksenä on, että jokainen opiskelija kerää yhteensä vähintään 25 lähiopetuspäivän verran opintosuorituksia. Puolet opintopäivistä kertyy TAIVEX Senior Manager -opinnoista ja puolet vapaavalinnaisista. Käytännön syistä koulutuksen pakollinen osio päätettiin toteuttaa kahdessa ryhmässä: ensimmäiseen ryhmään osallistuvat esittävän taiteen parissa työskentelevät ja toiseen koottiin kirjallisuuden ja kuvataiteen parissa työskentelevät. Sekä ohjausryhmä- että projektiryhmätyöskentely käynnistyivät jo kesällä. Molemmat osallistuivat aktiivisesti mm. koulutuksen rakenteen suunnitteluun.

Syksyllä 2009 koulutuksen suunnittelu jatkui sisällön suunnittelulla. Koulutuksen pakollisen osion eli TAIVEX Senior Manager-koulutuksen sisällön suunnittelusta vastasi HSE Pienyrityskeskus, mutta myös muut yhteistyökumppanit osallistuivat aktiivisesti tämänkin osion sisällön suunnitteluun ja koulutuksen valmisteluun. HSE Pienyrityskeskus vaihtoi TAIVEX-osahankkeesta vastaavaa koulutussuunnittelijaa puoleensa välissä syksyä. Sisällön suunnittelu alkoi edetä vauhdikkaasti uuden koulutussuunnittelija Kaija Villmanin aloitettua työnsä lokakuussa 2009.

Syksyllä järjestettiin vientivalmennusohjelman koulutushaku. Hakutiedotus onnistui erinomaisesti, sillä hakemuksia saapui lyhyestä hakuajasta huolimatta kaiken kaikkiaan 107. Lähes kaikki hakijat kuuluivat tavoiteltuun kohderyhmään ja täyttivät asetetut hakukriteerit. Projektipäällikkö ja tiedotuskeskusten edustajat haastattelivat hakijat. Haastattelujen perusteella koulutusohjelmaan valittiin 70 taiteen välittäjäportaassa työskentelevää ammattilaista. Avoimella haulla valittujen opiskelijoiden lisäksi koulutukseen osallistuu yhteistyökumppanien omia työntekijöitä. Lisäksi TAIVEX-vientivalmennusohjelman vapaavalinnaisiin osioihin voidaan koulutuksen kuluessa valita yksittäistä opintojaksoa suorittamaan myös sellaisia kohderyhmään kuuluvia välittäjäportaan ammattilaisia, jotka eivät suorita koko TAIVEX-vientivalmennusohjelmaa. Ylimääräisiä opiskelijoita valitaan kuitenkin vain, mikäli koulutusjakson paikkoja jää vapaiksi TAIVEX-vientivalmennusohjelman opiskelijoiden ilmoitettua ensin osallistumisestaan.

Hankkeen kokonaisopiskelijamäärä on 98 (tavoite oli 95). TAIVEX-vientivalmennusohjelmaan on valikoitunut innostunut ja aktiivinen joukko opiskelijoita. Opiskelijat työskentelevät hyvin erilaisissa organisaatioissa. Hankkeessa ovat varsin kattavasti edustettuina suomalaisen taiteen kentällä toimivat erilaiset organisaatiot pienistä yhdistyspohjalla toimivista vapaista ryhmistä ja freelancer-tuottajista isoihin kustantamoihin, kulttuuri-instituutteihin ja kaupunginteattereihin saakka. Opiskelijoiden verkottumisen kannalta on arvokasta, että hankkeessa on lisäksi mukana kattava joukko edustajia eri tiedotuskeskuksista ja yhteistyökaupungeilta.

Vientivalmennusohjelman koulutukset alkoivat loppusyksystä: TAIVEX Senior Manager -koulutuksen esittävän taiteen ryhmän opetus käynnistyi ensimmäisellä lähijaksolla 5.-6.11.2009. Opinnot jatkuivat esittävän taiteen konseptointiin keskittyvällä jaksolla 14.-15.12.2009. Molemmat koulutusjaksot saivat hyvää palautetta. Koulutuspäivien lisäksi

projektipäällikkö tapasi kaikki esittävän taiteen ryhmän opiskelijat ja jokaiselle heistä tehtiin TAIVEX-vientivalmennusohjelmaa varten henkilökohtainen opintosuunnitelma. Syksyllä 2009 opiskelunsa aloitti 43 opiskelijaa. Loput opiskelemaan valituista aloittavat opintonsa heti vuoden 2010 alussa.

TAIVEX-hankkeen aloitustapahtuma järjestettiin 30.11.2009 Musiikkiteatteri Kapsäkin tiloissa. TAIVEX kutsui vientivalmennusohjelmaan valitut opiskelijat, hankkeen yhteistyökumppanit ja tärkeimpien sidosryhmien edustajat tutustumaan toisiinsa ja keskustelemaan suomalaisen taiteen kansainvälistymisestä. Aiheen pariin heidät johdateltiin hankkeen teemaan sopivalla paneelikeskustelulla *Miksi, minne, miten - suomalaista kulttuuria maailmalle*. Keskustelua alusti Helsingissä toimivan Ranskan kulttuurikeskuksen entinen johtaja, nykyisin Vilnassa työskentelevä lähetystöneuvos Pascal Hanse. TAIVEX-hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana toimivan Tanssin tiedotuskeskuksen johtajan Sanna Rekolan johtamassa paneelikeskustelussa olivat mukana taitelija Adel Abidin, koreografi Susanna Leinonen, Sirkuksen tiedotuskeskuksen johtaja Tomi Purovaara, kustannuspäällikkö Anna-Riikka Carlson ja teatterinjohtaja Dan Henriksson. Keskustelua jatkettiin ravintola Allotriassa iltapalabuffetin ääressä. Tapahtuma keräsi yhteensä 60 osallistujaa.

Syksyllä TAIVEX järjesti myös muutamia koulutus-, tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia. Yhdessä Sirkuksen tiedotuskeskuksen kanssa järjestettiin infotilaisuus TAIVEX-vientivalmennusohjelmasta 3.9.2009 ja yhdessä Tanssin ja Teatterin tiedotuskeskusten kanssa 14.9.2009. Suomalaisen kirjallisuuden tiedotuskeskus FILIn kanssa TAIVEX järjesti puolestaan seminaarin tieto- ja tieteellisen kirjallisuuden viennistä 18.9.2009. Sen yhteydessä kerrottiin vientivalmennusohjelmasta ja käynnissä olevasta opiskelijahausta. FILIn ja TAIVEXin yhteistyönä toteutettiin lisäksi sarjakuvan vientiseminaari, joka järjestettiin 23.10.2009 Helsingin kirjamessejen yhteydessä. Kaiken kaikkiaan hankkeen syksyn 2009 aikana järjestämät tiedotus- ja keskustelutilaisuudet keräsivät 143 osallistujaa. Lisäksi projektipäällikkö kävi kertomassa vientivalmennusohjelmasta muutamissa sidosryhmien tilaisuuksissa ja osallistui aktiivisesti mm. Luova Suomi -verkoston toimintaan.

Hankkeen kansainvälinen yhteistyö on käynnistynyt niin Suomessa kuin ulkomailla: syksyn 2009 aikana toteutettiin useita asiantuntijamatkoja, lisäksi hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa vieraili alallaan kansainvälisesti arvostettuja kulttuurivaihdon asiantuntijoita mm. Ranskasta ja Iso-Britanniasta. Syksyn 2009 asiantuntijamatkat suuntautuivat Japaniin, Kiinaan, Etelä-Koreaan, Iso-Britanniaan, Ranskaan, Saksaan, Venäjälle ja Makedoniaan. Matkojen aikana hankkeen asiantuntijat ovat valmistelleet tulevia opintomatkvoja ja/tai tehneet markkinaselvityksiä, joita hyödynnetään myöhemmin hankkeen opetuksessa.

Tapahtumat syksyllä 2009

HSE Pienyrityskeskukseen luovien alojen kansainvälistymistä selvittäneen ja samalla TAIVEX-koulutusta taustoittaneen tutkimushankkeen tutkimusraporttien julkaisutilaisuus 2.9.2009
Infotilaisuus TAIVEX-vientivalmennusohjelmasta (sirkus) 3.9.2009
Infotilaisuus TAIVEX-vientivalmennusohjelmasta (teatteri ja tanssi) 14.9.2009
Tieto- ja tiedekirjallisuuden vientiseminaari 18.9.2009
Koulutushaku 7.9.–31.9.2009
Opiskelijoiden valintahaastattelut viikot 41–42

Seminaari sarjakuvan viennistä 23.10.2009

Aloitustapahtuma: Miksi, minne, miten – suomalaista kulttuuria maailmalle 30.11.2009

TAIVEX Senior Manager: 1. jakso – Kulttuuriviennin toimintakentän haasteet ja mahdollisuudet 5.-6.11.2009

TAIVEX Senior Manager: 2. jakso – Luovasta ideasta liikeideaksi – esittävän taiteen konseptointi 14.–15.12.2009

Hanketta esiteltiin lisäksi seuraavissa tapahtumissa:

Syyskokous ja neuvottelupäivät, Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry, sidosryhmäpäivä 5.10.2009

Kulttuurivientiverkoston kokous, OPM, 22.10.2009

Etelä-Suomen lääninhallituksen projektinvetäjien neuvottelupäivät, 24.–25.11.2009

TAIVEX-vientivalmennuksen opiskelijalista on liitteenä vuosikertomuksen lopussa.

NÄYTELMÄVIENTI JA MUUT VIENTIPROJEKTIT

Tiedotuskeskuksen hallituksen asettama työryhmä jatkoi keskustelua teatteriviennin ja –vaihdon kehittämisestä ja tapasi alan toimijoita. Työryhmä oli lähettänyt teatterikentälle loppuvuodesta 2008 kyselyn selvittääkseen kentän nykyistä kansainvälistä toimintaa, kehittämistarpeita ja ideoita. Vastaukset koottiin alkuvuodesta 2009 ja antoivat lisätietoa kentän toiveista.

Teatterin tiedotuskeskus on edelleen panostanut voimakkaasti näytelmäviennin edistämiseen. Näytelmän vientiä on edistetty yhteistyössä Nordic Drama Cornerin ja Suomen Näytelmäkirjailijaliiton kanssa. Partnereina eri maissa on ollut Suomen instituutteja, lähetystöjä, paikallisia teattereita ja organisaatioita sekä festivaaleja. Tuloksia on jo saavutettu. Suomalaisten näytelmien ensi-iltojen määrä ulkomailla vuonna 2009 oli 36. Lisäksi luentateatteriesityksiä vuonna 2009 oli 28.

Volkstheater Rostockin EinNorden

Volkstheater Rostockin kanssa oli aloitettu yhteistyö jo edellisenä vuonna. Volkstheater Rostock nimesi koko näytäntövuoden 2008-2009 suomalaisen teatterin näytäntövuodeksi teemanaan *EinNorden – Kohti pohjoista*. Suomalaisen näytäntökauden tarkoituksena oli tehdä suomalaista teatteria tunnetuksi Saksassa. Seitsemän saksankielistä ensi-iltaa tutustuttivat rostockilaiset suomalaiseen teatteriin. Osa esityksistä sai ensi-iltansa syyskaudella 2008. Keväällä 2009 ohjelmistoon tulivat Pirkko Saision *Tunnottomuus*, Katja Krohnin *Iso Paha Susi*, Laura Ruohosen *Yksinen* ja Otso Kauton ja Markku Hoikkalan *Pelastetaan äiti*. Kevätkaudelle valittiin lisäksi Kaija Saariahon ooppera *L'amour de loin*. Säveltäjä itse saapui paikalle ensi-iltaan, mikä herätti huomiota paikallisessa mediassa. Suuri menestys oli Quo Vadiksen vierailu omalla Jurtalla. *Pelastetaan äiti*, jota esitti nuori saksalainen näyttelijä Volkstheaterin ensemblestä, ja Quo Vadiksen muut esitykset olivat loppuunmyytyjä.

Rostock-yhteistyö huipentui kertomusvuonna, kun Rostockissa järjestettiin Suomi-viikko nimeltään "TERVE!" 15.-19.4.2009. Kuvataidetta, kirjallisuutta, musiikkia ja teatteria esiteltiin Teatterin tiedotuskeskuksen, Suomen Berliinin suurlähetystön ja Berliinin Suomen instituutin tuella. TERVE-viikon ohjelmaan kuuluivat teatteriseminaari "Theater ist eine Volkssauna", lukudraamatilaisuus "Neue finnische Stücke" sekä vierailuesityksiä Suomesta: Turun Kaupunginteatteri esitti Irene Ahon ohjaamana Mika Myllyahon näytelmän *Paniikki*, Teatteri Turmio toi festivaalille Pirkko Saision ja Mikko Roihan näytelmän *Pienin yhteinen jaettava*, Otso Kauton ja Markku Hoikkalan Quo Vadis -ryhmä esitti Volkstheaterin viereen rakennetussa jurtassaan festivaalin aikana seuraavia esityksiä: *Objects and Emotions*, *Hamlet* ja *Rettet Mama*. TINFO:n kustantamina festivaaliviikolle osallistuivat Suomesta *Riitta Seppälä*, *Martina Marti* sekä kirjailijat *Sofi Oksanen*, *Paavo Westerberg* ja *Katja Krohn*. Lisäksi TINFO tuki kääntäjien osallistumista (Angela Plöger) ja rahoitti yhdessä lähetystön ja Suomen kulttuuri-instituutin kanssa saksalaisvieraiden matka- ja oleskelukuluja. Viikko päättyi tango-konserttiin Volkstheaterin suurella näyttämöllä.

Festivaali alkoi keskiviikkona 15.4. Avajaistilaisuudessa puhuivat mm. Volkstheaterin johtaja Peter Leonard, Turun kaupunginteatterin johtaja *Raija-Liisa Seilo* sekä Rostockin ystävyyskaupunkien edustajat Turusta ja Kaliningradista. Avajaisten taiteellisesta osuudesta vastasi suomalainen teatteriryhmä Quo Vadis. Sen jälkeen Turun kaupunginteatterin vierailu Mika Myllyahon *Paniikilla* avasi festivaalin.

Teatteriseminaari Theater ist eine Volkssauna oli kaksipäiväinen, ensimmäisenä päivänä osallistujia oli 26, toisena päivänä 20. Seminaarin tematiikan ja rakenteen suunnittelivat *Martina Marti*, *Jule Koch*, *Stephan Behrmann* ja *Jukka von Boehm*. Seminaarissa puhuttiin mm. saksalaisen teatterin vaikutuksesta suomalaiseen teatteriin 1900-luvulla, nykypäivän teatterivaihdosta ja nykydramatiikasta. Puhujina oli sekä suomalaisia että saksalaisia teatterintekijöitä, dramaturgeja, kääntäjiä ja tutkijoita, suomalaisesiintyjä mm. *Ralf Långbacka*, *Marina Meinander*, *Riitta Pohjola*, *Mikko-Olavi Seppälä*, *Jukka-Pekka Pajunen*.

Perjantaina 17.4. järjestetyssä lukudraamatapahtumassa esitettiin Sofi Oksasen *Puhdistus*, Paavo Westerbergin *Kotiin ennen pimeää* ja Anna Krogeruksen *Rakkaudesta minuun*. Sekä Oksanen että Westerberg olivat läsnä ja osallistuivat lukudraaman jälkeen lyhyeen keskusteluun yleisön kanssa. Lukudraamat ohjasivat *Martina Marti*, *Jukka von Boehm* ja Volkstheater Rostockissa harjoitteluaan tekevä *Tiina Tanskanen*.

Hankkeen koordinaattoreina toimivat ohjaaja *Anu Saari* Rostockissa, vientisihteeri *Martina Marti* TINFOssa ja *Jukka von Boehm* Suomen Berliinin instituutissa. TINFO käännähti projektia varten uusia näytelmiä ja toimitti saksankielisen FINNISCHES THEATER -lehden.

Vieraita tapahtumaan osallistui eri puolilta Saksaa kulttuuritoimittajia (mm. aikaisemmin Suomessa vierailut *Hartmut Krug*, freelance toimittaja *Thomas Irma* jne.), festivaalijohtajia (mm. Berliinin Nordwind festivaalin johtajat *Ricarda Ciontos* ja *Katja Kettner*), intendenttejä (mm. Theater Winterthurin johtaja *Gian Gianotti*, joka suunnittelee suomalaista viikkoa vuodelle 2010, Theater Osnabrückin johtaja *Jürgen Popig*, joka tuottaa teatteriinsa Kristian Smedsin näytelmän *Jumala on kauneus*), agentuurien edustajia ja kääntäjiä (*Angela Plöger*, *Regine Elsässer*) sekä Stückemarktista Berliinistä *Yvonne Büdenhölzer*.

Stückemarkt, Nordwind ja muita tapahtumia Berliinissä

Martina Marti osallistui Dramaforumiin Berliinissä 29.-30.1. ja Berliner Festspielen järjestämään nykydraaman symposiumiin Berliinissä 9-11.10.

Sofi Oksasen näytelmä *Puhdistus* valittiin Berliinissä toukokuussa järjestettyyn Stückemarktin kilpailusarjaan. Angela Plögerin saksantamasta näytelmästä järjestettiin lukuteatteriesitys, jota TINFO tuki.

Berliinin Nordwind -festivaalilla 30.9.-7.10. nähtiin suomalaisesityksiä ja lukuteatteria. TINFO oli festivaalin partneri ja tukija. Festivaalin ohjelmasta kaksi iltaa oli omistettu Kristian Smedsin ohjauksille. Vierailevina esityksinä nähtiin Smeds Ensemblen *Tuntematon sotilas*, *Mental Finland*, *Cherry Orchard* ja *Sad Songs from the Heart of Europe*, joista kolme ensimmäistä videoesityksinä. Karttunen Kollektiv esitti teoksen *My Imaginary Friend is with me* ja Houkka Brothers teoksen *The Wanderer*. Lisäksi festivaalilla nähtiin Mika Myllyahon *Paniikki* lukuteatteriesityksenä ja *Kaaos* workshop-esityksenä. *Kaaoksen* ohjasi TINFO:n teatterivaihdon koordinaattori, ohjaaja Martina Marti. Festivaalin kanssa käytiin neuvotteluja ja sovittiin, että vuoden 2011 festivaalit pyritään järjestämään Suomi-painotteisena.

KKNord järjesti Berliinissä 23-24.11. saksalaisille toimijoille suunnatun seminaarin pohjoismaisesta yhteistyöstä ja rahoituksesta. Martina Marti osallistui kokoukseen.

Suomen Berliinissä olevan kulttuuri-instituutin ja Berliinin Brotfabrikin kanssa neuvoteltiin yhteistyöstä, mm. Memory Traces -ohjelman Saksan kiertueesta vuodelle 2010. TINFO tuki hanketta käännoksillä.

Theaterszene Europa festivaali Kölnissä

Studiobühnekölnin johtajan *Dietmar Kobboldtin* kanssa käynnistyivät neuvottelut Suomiteemasta vuoden 2010 Theaterszene Europa –festivaalilla, jonka Studiobühneköln järjestää. Suunnitelmassa on kahden kansan festivaali nuorille teatterialan ammattilaisille. Festivaalilla 12 teatteriryhmää Suomesta ja Saksasta työskentelevät yhdessä ja esittävät ohjelmistoaan. Haku sopivien teatteriryhmien löytämiseksi julkaistiin TINFO:n nettisivuilla ja tiedotteissa syksyllä 2009.

Osnabrück

Theater Osnabrückin johtaja *Jürgen Popig* oli TINFO:n vieraana Tampereen Teatterikesässä. Kristian Smedsin *Jumala on kauneus* sai ensi-iltansa Osnabrückissä Saksassa 9.9. nimellä *Gott ist Schönheit*. Näytelmän ohjasi *Jan-Christoph Gockel*.

New Nordic Voices (Kanada) ja Find a Fine Finnish Play (USA)

TINFO on ollut mukana kolmivuotisessa pohjoismaiden lähetystöjen käynnistämässä näytelmien vientihankkeessa New Nordic Voices, joka suuntautui Kanadan teatterikenttään ja päättyi 2009. Hankkeen puitteissa useat kanadalaiset teatterit ovat tutustuneet suomalaisiin

näytelmiin. Ainoa suomalaisesitys, joka toteutui hankkeen aikana, oli Winnipegissä Juha Jokelan Mobile Horror –näytelmän lukuesitys, jolle TINFO myönsi luvattun tuotantotuen.

USA-yhteydet vahvistuivat kahden hankkeen kautta. *Hana Worthen* toi toukokuussa Suomeen teatterialan opiskelijoitaan Barnard Collegesta Columbia Universitystä. TINFO järjesti opiskelijaryhmälle ohjelman tutustumiskäynteineen ja esityksineen. Barnard College/Columbia Universityn Suomi-kiinnostusta vahvistettiin vielä marras-joulukuussa *Kristian Smedsin* vierailulla. Smedsin luennon lisäksi opiskelijoille näytettiin taltiointeja Smedsin *Tuntemattomasta sotilaasta* ja *Mental Finland* –teoksesta.

Mikko Viherjuuren käynnistämä FFFP-hanke jatkui jälleen 2009. Viherjuuri vieraili kesäkuussa USAssa uuden näytelmien esittelykansion kera ja laajensi FFFP-teattereiden verkostoa. Tällä kertaa hän kävi Länsirannikon ohella myös Chicagossa ja itärannikolla, mm. New Yorkissa Columbian yliopistossa, jossa hän tapasi professoreita ja opiskelijoita ja kertoi suomalaisesta draamasta. Käyntiä seurasi päätös Sofi Oksasen *Puhdistuksen* ottamisesta ohjelmistoon HotInk-festivaalille alkuvuodesta 2010.

TINFO tuki sekä Viherjuuren että Smedsin USAn vierailua.

Muita yhteistyöhankkeita

Vuoden aikana tavattiin Suomen ulkomailla toimivien kulttuuri-instituuttien johtajia ja kulttuurikoordinaattoreita neuvottelupäivillä Hanasaaren kulttuurikeskuksessa sekä lähetystöjen kulttuurista vastaavia ulkoasianministeriön pressipäivillä. Lisäksi vuoden aikana keskusteltiin yhteishankkeista Tukholman, Oslon, Viron, Pietarin, Berliinin, Pariisin, Madridin ja Tokion kulttuuri-instituuttien edustajien kanssa. TINFO tuki taloudellisesti teatteripanostusta Madridin instituutin marraskuussa järjestämässä suomalaisen kulttuurin suurtaapahtumassa (Quo Vadiksen jurttä-ohjelman kahden viikon vierailu ja Ilmatar-ryhmän Paniikin kaksi esitystä). Tokion kulttuuri-instituutin kanssa valmisteltiin Todellisuuden tutkimuskeskuksen yhteistyöhanketta japanilaisten kanssa ja TINFO:n ohjelmaa TPAM-messuilla.

Kööpenhaminan kulttuuri-instituutin kanssa jatkettiin vuoropuhelua ja suomalaisten näytelmien markkinoimista. Leea Klemolan *Kohti kylmempää* tuotettiin näyttämölle loppuvuodesta Kööpenhaminassa. Esitys ei onnistunut ja vedettiin nopeasti pois ohjelmistosta.

Pariisin kulttuuri-instituutin kanssa kehiteltiin suunnitelmaa suomalaisnäytelmien esitlemisestä Ranskassa 2010. Finnagoraan pidettiin yhteyttä näytelmävientiprojektin jatkumiseksi. Hankkeiden toteutusta on aktiivisesti edistänyt dramaturgi *Anna Lengyel*, joka on ottanut sydämen asiakseen suomalaisen draaman viennin edistämisen Unkarissa.

Hanasaaren kulttuurikeskuksen kanssa yhteistyössä järjestettiin 25.3. seminaari *Plats på scenen*, jossa keskusteltiin naisen asemasta ja tasa-arvosta teatterissa. Seminaarin puheenjohtajana toimi *Raija-Sinikka Rantala* ja panelisteina mm. *Birgitta Englin*, *Jenny Andreasson*, *Malin Exelsson*, *Laura Ruohonen*, *Juha Jokela*, *Kaisa Korhonen* ja *Pekka Srang*.

Luxemburgilainen teatteri Centaure on suomalaisen johtajansa *Marja-Leena Junkerin* toimesta pitänyt säännöllistä yhteyttä suomalaisiin ja pyrkinyt pitämään esillä suomalaisia taiteilijoita ja draamaa. Marja-Leena Junkerin kanssa aloitettiin suunnitelmat vuonna 2010 järjestettävään temaattiseen kokonaisuuteen *Naiset ja väkivalta* liittyvistä suomalaisnäytelmistä. Teatteri valitsi näytelmät, joiden käännökset TINFO tilasi ja haki käännöstuen FILILtä: Jari Juutisen *Julia, Julia!* –näytelmän ranskannoksen Anne Cornettelta ja Merja Revon *Särkynyt malja* –näytelmän saksannoksen Angela Plögerilta.

Slovakian New Drama Festivaali osoitti kiinnostusta suomalaisen draaman nostamisesta painopisteeksi vuoden 2010 festivaalilla. Hanketta lähti suunnittelemaan kuraattorina *Helena Autio-Meloni* ja TINFO tuli mukaan yhteistyökumppaniksi.

Jukka Hytin TEX-hankkeen kanssa sovittiin yhteistyöstä. Martina Marti osallistui TEX-hankkeen palaveriin, joissa suunniteltiin vientihankkeita vuodelle 2010.

Riitta Seppälä osallistui Pohjoismaisen ministerineuvoston järjestämään Pohjoismaisen kulttuuripisteen ohjelmia arvioimaan ja ideoimaan kulttuuripoliittiseen foorumiin Tórshavnissa Fär-saarilla 25.-27.8, syvensi tuntemustaan virolaiseen teatteriin Draama-festivaalilla Tartossa 10.-13.9. ja osallistui Opetusministeriön ja Suomi-Venäjä-Seuran järjestämään Venäjän ja Suomen toimijoita verkottavaan kulttuurifoorumiin Sykyvkarissa 20.-23.10, jälkimmäiseen Taiteen keskustoimikunnan delegaatiossa.

Dan Henriksson osallistui Ruotsin Teaterbiennaleen Boråsissa 3-7.6. Martina Marti tutustui Kööpenhaminassa järjestettyyn tanskalaisteatterin showcaseen P@rt.dk 5.7.11.

Riksteaternin ja suomalaisteattereiden välinen yhteistyö

Suomen ja Ruotsin välinen teatteriyhteistyö oli vuosikymmenten ajan paljolti suomenruotsalaisen teatterikentän suhteiden varassa ja rajoittui kielikumppaneiden keskinäiseen vaihtoon. Suomalaisten teattereiden kontaktit lahden yli olivat olemattomat. Muutos tähän tuli, kun suomalaiset teatterinjohtajat tekivät 1990-luvun lopulla parikin opintomatkaa Tukholmaan ja tutustuivat mm. Ruotsin jättimäiseen kiertueeteatteriin Riksteaterniin ja tapasivat sen johtoa. Näissä keskusteluissa syntyi ajatus Ruotsin Riksteaternin vierailukiertueista myös Suomeen ja nimenomaan siten, että tuodaan esitykset kiertueelle useisiin suomalaiskaupunkeihin ja tarjotaan tekstitettyinä suomenkieliselle yleisölle. Ikävä tosiasiahan on, että kansainväliset vierailut eivät tavanomaisesti ulotu Helsingin ja Tampereen ulkopuolelle.

Riksteatern hyväksyi idean ja lähti kehittämään sitä suomalaisteattereiden kanssa. Riksteatern on tällä vuosituhanella vierailut Suomessa neljästi kiertueellaan seitsemään suomalaisen kaupunkiin (Espoo, Turku, Tampere, Jyväskylä, Vaasa, Kuopio, Oulu). Kahdeksanneksi kaupungiksi liittyi vuonna 2009 Kotkan kaupunginteatteri.

Vuonna 2009 hanke tuotti ensimmäisen kansainvälisen yhteistuotannon: Riksteaternin, Wasa teaterin, Uuden teatterin ja Subfraun yhteistuotantona valmistui ensi-iltaan Susanna Alakosken romaaniin perustuva näytelmä *Svinalängorna*, joka Vaasassa pidetyn ensi-illan

jälkeen lähti Riksteaternin järjestämälle kiertueelle Ruotsiin ja kiertää vuonna 2010 yhteistyöteattereissa Suomessa.

Yhteistyöhanketta tukemaan laadittiin kertomusvuonna Aiesopimus, joka luovutettiin Helsingin kirjamesseilla sekä Ruotsin että Suomen kulttuuriministereille. Sopimuksessa teatterit sitoutuvat kiertuetoiminnan jatkamiseen, mutta esittelevät myös useita muita yhteistyön muotoja, joiden toteuttamista ryhdytään selvittämään. Hankkeen pitkäjänteisyys on kirjattu näkyville sopimukseen. Myös Teatterin tiedotuskeskus on sitoutunut aiesopimuksessa hankkeen tukijaksi. Riitta Seppälä osallistui aiesopimusta valmisteleviin kokouksiin Tampereella ja Helsingissä sekä seuranta- ja verkottumiskokoukseen Tukholmassa.

TAITEILIJOIDEN KANSAINVÄLISEN LIIKKUVUUDEN MUU EDISTÄMINEN

Tampereen Teatterikesä on merkittävin suomalaisen teatterin näyteikkuna, showcase, jonka kautta moni suomalainen esitys on saanut kansainvälisiä kutsuja. Festivaali toimii myös TINFO:n näytelmävientiprojektien foorumina. Synergiaa on syntynyt, kun Teatterikesän ohjelmisto on enenevässä määrin sisältänyt parhaita uuden suomalaisen näytelmän tuotantoja. TINFO on kutsunut vuosittain useita kansainvälisiin projekteihinsa liittyviä vieraita Tampereen teatterikesään. Vuonna 2009 kutsuttiin vieraita erityisesti vientihankkeiden painopistemaista Venäjältä ja Saksasta. Lisäksi kutsuttiin Bengt Ahlforsin *Hissvägraren* – näytelmän englannintaja *Henning Koch* katsomaan ko. näytelmän esitystä ja tapaamaan Ahlforsia. Keskuksen vieraita olivat: *Jeff Johnson* (USA), *Romana Maliti* (Slovakia), *Nils Foerster* (Saksa), *Emmet Feigenberg* (Tanska), *Henning Koch* (Ruotsi/iso-Britannia), *Jürgen Popig* (Saksa), *Arthur Ghukasjan* (Armenia) ja Venäjältä *Pavel Rudnev*, *Marina Davydova*, *Sergei Shub*, *Aleksei Platunov*, *Elena Perova*, *Pavel Shishin*, *Marina Medkova*, *Olga Pereventzeva*, *Viktor Minkov*, *Aleksei Smotokov*, *Tamara Arapova* ja *Sergei Tereshin*.

Vuoden aikana keskus järjesti myös ohjelmaa ulkoasiainministeriön kautta tulleille teatterialan vieraille, mm. Istanbulin festivaalin johto *Görgui Taner* ja *Deniz Ova* saivat TINFO:ta asiantuntijavieraspalvelut.

Keskuksen kautta tuli moniin kansainvälisiin teatteritapahtumiin kutsuja, joita keskus välitti teatterikentälle tai joihin keskus pyrki aktiivisesti hakemaan sopivaa ryhmää. Suomen lähetystöt eri maissa lähettivät myös entistä ahkerammin osallistumispyyntöjä kansainvälisiin teatterialan festivaaleihin.

Useat suomalaiset teatterintekijät ja kulttuurialan asiantuntijat saivat keskukselta evästystä ulkomaisia opintomatkojaan tai esiintymismatkojaan varten. Paitsi kontaktitietoja he saivat myös jaettavaksi tiedotusmateriaalia suomalaisesta teatterista. Ohjelmistotietoja, tiedotusaineistoa ja yhteystietoja lähetettiin myös monille keskuksen yhteydessä olleille ulkomaisille teatterintekijöille.

Riitta Seppälä osallistui alustajana 4.-6.5. Berliinissä Saksan ITIn järjestämään seminaariin *International Symposium "Performing Arts Report. International mobility and the status of the Artists"*, jossa käsiteltiin taiteilijoiden sosiaalista asemaa.

TOIMINTA KANSAINVÄLISISSÄ JÄRJESTÖISSÄ

INTERNATIONAL THEATRE INSTITUTE, UNESCO

Tiedotuskeskus toimii Kansainvälisen Teatteri-instituutin ITI:n Suomen keskuksena. ITI:n yli 90 kansallisen keskuksen verkko edistää teatteri- ja tanssitaiteeseen liittyvän tiedon ja toiminnan kansainvälistä vaihtoa. Keskukset välittävät tietoa maittensa teatteritapahtumista, järjestävät itse kansainvälisiä seminaareja, kokouksia ja festivaaleja. ITI:n puheenjohtaja on *Ramendu Majumdar* Bangladeshistä ja pääsihteeri sveitsiläinen näytelmäkirjailija *Tobias Biancone*. ExComissa ei ole suomalaista jäsentä Raija-Sinikka Rantalan erottua tehtävästä. Pohjoismaisina edustajina ovat *AnnMari Engel* Ruotsista ja *Heino Byrgesen* Tanskasta.

ITI:n tanssikomitean jäsenenä on *Sari Lakso*, joka osallistui komitean kokoukseen Lontoossa 6-9.2.

Kansainvälinen teatteri-instituutti toimii UNESCO:n yhteydessä ja UNESCO on sen keskeinen tukija. Myös Tiedotuskeskuksella, ITI:n Suomen keskuksena, on ollut perinteisesti läheiset suhteet Suomen UNESCO-toimikuntaan. *Raija-Sinikka Rantala*, joka oli TINFOn puheenjohtaja vielä alkuvuoden 2009, on Suomen UNESCO-toimikunnan jäsen. Rantala osallistui ITIn kokoukseen ja kansainväliseen festivaaliin Teheranissa tammikuussa 2009.

CFRAV – AFRIKKA-YHTEISTYÖ

Teatterin tiedotuskeskus oli saanut UM:n kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyövaroista tukea kolmivuotiseen hankkeeseen, yhteisöteatterikoulutuksen järjestämiseen Ouagadougoussa.. TINFOn kumppanina hankkeessa oli ITI:n Afrikan aluetoimisto Burkina Fasossa ja koulutuskeskus Centre de Formation et de Recherche en Arts Vivants CFRAV.

Hankkeen avulla on toteutettu Länsi-Afrikan maista tuleville teatterialan ammattilaisille monivuotinen koulutusprojekti, jonka avulla on koulutettu sosiaalisen intervention teatterin tekijöitä. Hankkeeseen liittyi sen viimeisenä toimintavuonna CFRAV-keskuksen toimintaedellytysten kohentaminen valo- ja äänikaluston hankinnoilla. Laitteisto saapui Burkina Fasoon vasta kurssin päätyttyä tammikuussa 2009 ja saatiin tullista toimitettua CFRAV-keskukseen vasta myöhään keväällä 2009.

NORDISK TEATERUNION

Pohjoismaisen teatteriunionin puheenjohtajuus ja sihteeristö siirtyi Ruotsiin kaksivuotiskaudeksi 2009-2010 ja puheenjohtajaksi valittiin *Anna Carlson*. *Raija-Sinikka Rantalan* erottua TINFOn puheenjohtajuudesta valittiin NTU:n hallitukseen varsinaiseksi jäseneksi *Pauliina Hulkko* ja varajäseneksi *Dan Henriksson*. Muut NTU:n hallituksen jäsenet olivat *Pia Rosenbaum* (Tanska), *Gunnvá Zachariasen* (Färsaaret) ja *Steinunn Knútsdóttir* (Islanti).

NTU:n hallitus kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa: 7.-8.3. Tukholmassa pidettyyn kokoukseen osallistuivat Raija-Sinikka Rantala ja Dan Henriksson. Viikonloppuun 3.-4.10. suunniteltu kokous muuttui puhelinkokoukseksi, johon osallistuivat Pauliina Hulkko Tukholmasta käsin ja Dan Henriksson Suomesta.

Pohjoismaisen näytelmäkirjailijapalkinnon Suomeen raatiin kuuluivat *Jukka-Pekka Pajunen*, *Aila Lavaste*, *Heini Tola* ja *Anna Simberg*. Raati sai loppuvuodesta kuulla, että palkintoa saavat 2010 tavoitella vain lastennäytelmät. Raati oli kuitenkin valmistautunut tehtävään hyvin tutustumalla kaikkiin kahden viimeisen vuoden aikana esitettyihin näytelmiin, joten se löysi helposti ehdokkaan kilpailuun.

NCTD Nordisk Center för Teaterdokumentation

Tiedotuskeskus on Nordisk Center för Teaterdokumentation -järjestön jäsen. Keskuksen kanssa harjoitettiin tiedonvaihtoa. NCTD on pohjoismainen teatterimuseoiden ja teatterialan kirjastojen ja arkistojen yhteiselin, jonka tavoite on edistää teatteridokumentointia ja alan tutkimusta ja tiedonvälitystä. Järjestön toiminta on pienimuotoista ja perustuu lähinnä kerran vuodessa pidettäviin vuosikokouksiin, joiden yhteydessä järjestetään myös luentoja ja tutustumiskäyntejä. Kokoukset järjestetään vuorotellen eri pohjoismaissa. Kokoukset tarjoavat tilaisuuden tavata samalla alalla työskenteleviä pohjoismaisia kollegoja ja tutustua eri Pohjoismaiden teatterialan museoihin, arkistoihin ja kirjastoihin. Suomen edustajana NCTD:n hallinnossa oli *Marjaana Launonen*.

IETM, ON-THE-MOVE

International Network for Contemporary Performing Arts IETM on eurooppalaisten festivaalien, vierailuteattereiden, teatteri- ja tanssialan kansainvälistä vaihtoa edistävien organisaatioiden sekä kiertävien ryhmien järjestö. Tiedotuskeskus on IETM:n jäsen. Järjestö toimii verkostotyyppisesti. Sen kautta saadaan valtaosa keskuksen tulevista kansainvälisistä festivaali-, tapahtuma- ja koulutustiedoista. IETM on edelleen kehittänyt internet-sivujaan ja mahdollistanut jäsenilleen tehokkaan kansainvälisen tiedottamisen.

Martina Marti ja Anna Välimaa osallistuivat IETM:n kokoukseen Bratislavassa 23.-26.4.

IETM:n käynnistämä ja EU:n rahoittama On-the-Move -projekti tarjoaa kansainvälisestä liikkuvuudesta kiinnostuneille esittäville taiteilijoille mittavan työkalupakin Internetissä. TINFO on osallistunut yhteistyökumppanina projektin hallintoon sen alusta lähtien ja päivittänyt OTM:n sivustoa. *Martina Marti* on OTM:n Boardin jäsen ja osallistui sen kokouksiin mm. Brysselissä. On-the-Move oli ajautunut 2008 talouskriisiin projektirahoituksen loputtua ja ilmoitti kaikille tilaajille ja yhteistyöpartnereille sulkemisuhasta vuonna 2009. Sulkemisuhka aiheutti laajan kansainvälisen vyöryn sähköposteja, joilla tuettiin tärkeänä tiedotuskanavana koettua OTM:ää. TINFO:n vetämä PRACTICS-hanke, jonka kehittämisessä OTM oli ollut mukana, näki mahdollisuuden kehittää OTM:stä hyödyllinen työkalu ns. Liikkuvuuden Infopisteiden verkostotueksi ja ryhtyi propagoimaan OTM:n säilyttämisen puolesta. Opetusministeriö myönsi TINFOlle 10.000 euron avustuksen käytettäväksi OTM:n toimintaan. Määräraha siirrettiin kokonaisuudessaan OTM:n käyttöön. Sen ja eräiden muiden maiden vastaavan tuen ansiosta OTM perui lakkauttamispäätöksensä.

ENICPA

TINFO on European Network of Information Centres for Performing Arts ENICPAn jäsen. ENICPAn jäsenet, niin tiedotuskeskuksia kuin ovatkin, ovat toimintamalleiltaan hyvin erilaisia. Tutustuminen toinen toistensa työskentelytapoihin ja resursseihin on tukenut keskusten kehittämistä ja jokapäiväistä tiedon hankintaa. Keskeistä kertomusvuonna on ollut uusiin sähköisiin tiedotustapoihin ja tietokantoihin liittyvä tietotaidon jako. Verkoston ulospäin suuntautuvaa toimintaa on alan ammattilaisille suunnatun festivaali-, vierailuteatteri- ja teatterikoulutustietoja sisältävän tietopankin ylläpito. Anna Välimaa osallistui ENICPAn kokoukseen 12.-14.11. Aix-en-Provencessa.

TIEDOTUSTOIMINTA

Tavoitteet

- Teatteritaiteen yleisen arvostuksen ja näkyvyyden lisääminen
- Nopea, luotettava ja tehokas tiedotus kotimaassa ja ulkomaille
- Yhteydenpidon tiivistäminen jäsenistöön ja teattereihin
- Tiedotustapahtumilla, kampanjoilla ja palkinnoilla myönteistä julkisuutta

TIEDOTTEET JA KOTISIVUT

Teatterin tiedotuskeskus on suomalaisen teatteritoiminnan keskeinen tietopalvelukeskus, joka tuottaa tietopalveluja sekä kotimaiselle että kansainväliselle kentälle. Tiedotusta harjoitetaan päivittäin monin eri tavoin. Keskuksen sähköinen TINFO-tiedote ilmestyi suomenkielisenä 35 kertaa ja on laajentanut säännöllisen uutispalvelun piirissä olevia. Tiedote leviää teatterikentän ohella tiedotusvälineille, Suomen kulttuuri-instituuteille, lähetystöille ulkomailta sekä muille yhteistyökumppaneille. Tiedotteet ovat myös luettavissa keskuksen nettisivuilta.

Tiedotuksen painopiste on kulttuurivaihdon ja kansainvälisen toiminnan näkökulmassa, teatteriviennin uutisissa ja tilastoja koskevassa tiedotuksessa. Kentälle on tiedotettu myös apurahapäätöksistä ja haussa olevista rahoitusmahdollisuuksista. Tiedotusvälineille suunnatuilla tiedotteilla pyritään lisäksi kohentamaan näkyvyyttä ja positiivista kuvaa teatterista.

Sähköinen tiedottaminen ja kotisivut ovat keskeisiä tämän päivän tiedotuksen välineitä. Tiedotuskeskuksen omat kotisivut edustavat vanhentunutta tekniikkaa ja kaipaavat uudistamista. Varojen puutteessa tehtiin lähinnä kosmeettinen uudistus suomenkieliselle etusivulle, englannin- ja ruotsinkieliset sivut jäivät ennalleen. Uudistuksen toteutti sivujen aikaisempi tekijä graafikko Hannu Rinne. TINFO:n kotisivujen tavoitteena on antaa yleiskuva maan teatterikentästä suomen, ruotsin ja englannin kielellä ja toimia teatterikentän portaalina. Uudistuksella pyrittiin luomaan dynaamisuutta ja korostamaan vaihtuvia uutisia ja antamaan tilaa TINFO:n monien projektien tiedotukselle. Kotisivujen päivitys tehostui lähes päivittäiseksi.

TINFO:n suuret projektit *Seeds of Imagination*, *Practics* ja *TAIVEX* saivat omat kotisivunsa, jotka nostettiin esille TINFO:n kotisivujen etusivulle. Loppuvuodesta luotiin vielä kotisivut alan järjestöjen yhteiselle THALIA-gaalalle.

Kotisivujen täydellinen uudistaminen on edessä 2010. Sivut on rakennettava tietokantapohjaisiksi ja helpommin päivitettäviksi.

Kansainväliseen jakeluun suunnattu englanninkielinen tiedote toimitettiin kansainvälisille yhteistyökumppaneille, ITI:n, NTU:n, IETM:n ja ENICPAn jäsenyhteisöille, Suomen edustustoille ja kulttuuri-instituuteille ulkomailla, muille kulttuuriviennin tukiverkoston jäsenille sekä alan kansainvälisille tiedotusvälineille ja tilaajille.

TIEDOTUSTAPAHTUMAT

Yhteydenpitoa järjestöihin, teattereihin ja alan yhteisöihin harjoitettiin yhteisin projektein, työryhmyöskentelyssä ja seminaaritoiminnalla.

Merkittävin alan yhteinen hanke, johon TINFO osallistui keskeisellä tavalla, oli **THALIA-gaalan** suunnittelu. Yhteisesti päätettiin järjestää vuonna 2010 näyttämötaiteiden ensimmäinen palkintogaala, johon pyrittiin saamaan mukaan kaikki alan järjestöt. Varsin hyvin siinä myös onnistuttiin. TINFO sitoutui yhdessä Suomen teatterit ry:n kanssa kantamaan suurimman taloudellisen vastuun gaalan järjestämisestä. Lisäksi TINFO hallinnoi kolmea palkintoa, joista vain Silmäkääntäjä-palkinto oli TINFO:n vanhoja palkintoja. Uusiksi palkinnoiksi kehitettiin vuoden esitykselle myönnettävä THALIA-palkinto ja teatteritiedon tai viestinnän ilahduttavasta tuottamisesta myönnettävä TINFO-palkinto. Kullekin palkinnolle nimettiin asiantuntijaraati ja palkinnon ratkaisija. Raadit tekivät työnsä loppuvuodesta 2009. Itse palkintogaala päätettiin pitää helmikuussa Kansallisteatterissa. Lisäksi TINFO sitoutui osallistumaan vahvasti Thalia-gaalan tiedotukseen ja kutsuvieraslippujen jakamiseen. TINFO rakensi gaalalle omat nettisivut.

ITI:n vuotuisia kansainvälisesti näkyviä tapahtumia ovat **Maailman teatteripäivä** 27.3. ja **Kansainvälisen tanssin päivä** 29.4. Keskus käänsi ja jakoi teattereille ja lehdistölle suomen- ja ruotsinkielisen teatteripäiväjulistuksen, jonka oli laatinut brasilialainen ohjaaja, teoreetikko, kirjailija ja poliitikko *Augusto Boal*. Julistus lähetettiin lehdistölle ja teattereille, joiden toivottiin järjestävän teatteripäivän yhteyteen omia tapahtumia. Teattereille lähetettiin julistuksesta myös sähköisesti juliste, jonka toivottiin päätyvän yleisön ja teatterilaisten nähtäväksi. Teatterikeskuksen ryhmät juhlistivat Maailman teatteripäivää VAPAAPÄIVÄ-kampanjalla. tarjoten yleisölle vapaan pääsyn ryhmien esityksiin ko. päivänä. Kansainvälisen tanssin päivän 29.4. julistuksen kirjoitti brittiläinen koreografi *Akram Khan*.

JULKAISUTOIMINTA

Tavoitteet

- Perinteisten julkaisujen sisältö, ulkoasu, menekki ja käyttökelpoisuus jatkuvan seurannan ja arvioinnin kohteena

- Julkaisujen nettiversioiden kehittäminen
- Julkaisu- ja kielivalikon laajentaminen, esitesarjat
- Yhteistyökumppanuudet julkaisuhankkeissa

VUOSIJULKAISU, ESITTEET JA JULKAISUYHTEISTYÖ

Perinteiset vuosittain ilmestyvät julkaisut toimitettiin entisen tapaan Tiedotuskeskuksen toimiston voimin. Alan tilastokirjan *Teatteritilastot 2008* kokoamisesta vastasi Kristiina Ylinen. *Teatterialan avaimen* 2009/2010, alan osoite- ja puhelinnumerohakemiston, toimitti Piia Volmari, joka kokosi myös teatteriväen taskualmanakan *Teatterikalenteri 2010*.

Kesäteatterit 2009, joka sisältää ammattiteattereiden produktioiden ohella keskeiset suomen- ja ruotsinkieliset harrastajateatteriesitykset kesällä, julkaistiin sähköisessä muodossa keskuksen www-sivuilla. Tiedot kokosivat Piia Volmari ja Anna Välimaa.

Teatterin vuosikirjasta käytiin toimintavuoden aikana keskusteluja ja jätettiin rahoitushakemukset sekä Wihurin säätiölle että Kordelinin rahastolle. Apurahaa ei kuitenkaan saatu, joten kirjan toimitustyötä ei aloitettu.

PDF-muodossa julkaistu esitesarja suomenruotsalaisista teattereista valmistui. Sarjassa ilmestyivät esitteet Svenska teaternista, Åbo Svenska Teaterista, Wasa Teaterista, Unga Teaternista ja Klockrikestä englanniksi, ranskaksi, espanjaksi, saksaksi ja venäjäksi.

TINFO tilasi Soila Lehtoselta artikkelin suomalaisesta teatterista ja Annukka Ruuskaselta Kristian Smedsin käsittelevän haastattelun Japanissa vuonna 2010 ilmestyvään pohjoismaista teatteria ja tanssia käsittelevään teokseen. Myös ITI:n World of Theatre – julkaisuun tilattiin artikkeli Soila Lehtoselta.

NÄYTELMÄANTOLOGIAT JA KÄÄNNÖSJULKAISUT

TINFO oli tehnyt yhteisjulkaisusopimuksen viisiosaisesta espanjankielisestä näytelmäantologiasta espanjalaisen kustantajan ADEn kanssa. Antologian kaksi ensimmäistä osaa ilmestyivät vuonna 2008. Vuonna 2009 valmisteltiin käännöksiä sekä seuraavaan lastennäytelmiä käsittävään julkaisuun, jota käänsi **Luisa Gutiérrez Ruiz**, että aikuisten näytelmiä sisältävään osaan, jota toimitti ja käänsi **Maritza Núñez**. Käännöksiin saatiin osarahoituksena FILIn käännösstipendit. Antologian osat ilmestyvät 2010.

Finnagoran toimittama Unkarinkielinen näytelmäantologia, jonka julkaisemista TINFO oli tukenut asiantuntemuksellaan, ilmestyi kertomusvuonna. TINFOlla ei ole tässä hankkeessa taloudellista osuutta.

Lasipalatsin mediakeskukselta tilattiin **saksankielisiä näytelmäkäännöksiä pienjulkaisuina** TINFO:n Saksaan suuntautuneita hankkeita varten.

Kertomusvuonna Teatterin tiedotuskeskus sai **FILiltä käännöstukea** neljäntoista käännökseen. Nämä olivat:

Puhdistus, Sofi Oksanen, käännös Eva Páp (unk.);

Pelastetaan äiti, Otso Kautto ja Markku Hoikkala, käännös Kristina Korotkih (ven.);
Kaaos, Mika Myllyaho, käännös Martina Marti ja Eeva Bergroth (saksa), Anna Sidorova (ven.);
Räjähdysvaara, Elisa Salo, käännös Luisa Gutiérrez Ruiz (esp.);
Kipukynnys, Otso Kautto, käännös Eva Buchwald (engl.);
Sotaturistit, Laura Ruohonen, käännös Anne Colin du Terrail (ranska);
Mestaritontun seikkailut, Aili Somersalo - Eppu Nuotio - Tuutikki Tolonen, käännös Viktor Drevitski (ven.);
Harmin paikka, Maria Kilpi, käännös David Hackston (engl.);
Särkynyt malja, Merja Repo, käännös Angela Plöger (saksa);
Valitut-triptyykit, Emilia Pöyhönen, käännös Elina Kritzokat (saksa);
Pieni raha, Sirkku Peltola, käännös Douglas Robinson (engl.);
Viidakkosisko / Unnima, Melina Voipio, käännös Luisa Gutiérrez Ruiz (esp.);
Julia, Julia!, Jari Juutinen, käännös Anne Cornette (ranska).

Lisäksi TINFO rahoitti Volkstheater Rostockia varten Anna Krogeruksen *Rakkaudesta minuun* –näytelmän saksannoksen (käännös Gabriele Shrey-Vasara), ja Markku Hoikkala-Otso Kauton *Pelastetaan äiti* ja *Arktinen onni* –näytelmien saksannokset (käännös Stefan Moster) ja Laura Ruohosen *Yksinen*-näytelmän italiannoksen La Rondine –nettijulkaisua varten (Nicola Rainó). Myös eräät muut tahot hakivat ja saivat käännöstukea FILiltä, mm. Suomen kulttuuri-instituutti Kööpenhaminassa Leea Klemolan *Kohti kylmempää* -näytelmän tanskannokseen (Birgita Bonde Hansen);

Vuoden aikana valmistuneet *näytelmäsynopsit* julkaistiin keskuksen näytelmäkäännöstietokannassa ja toimitettiin oikeuksien haltijoiden käyttöön.

FINNISCHES THEATER

Keskus on kymmeniä vuosia julkaissut englannin- ja ranskankielistä lehteä Finnish THEATRE Finlandais, joka on tärkeä väline tiedotettaessa suomalaisesta teatterista ulkomaille. Opetusministeriöltä saadun rahoituksen turvin on ollut mahdollista toimittaa vain yksi numero vuodessa.

Vuonna 2009 lehden saama erityisavustus muuttui osaksi keskuksen normaalia toiminta-avustusta. Ehkä se oli osasy siihen, että keskus arvioi uudelleen lehden tarvetta ja suuntaamista. Jo usean vuoden ajan oli eri suunnilta pyydetty keskukselta saksankielistä materiaalia – Saksa nähdään merkittävänä teatteriviennin kohdemaana. Keskuksen sitoutuminen laajaan yhteistyöhön Volkstheater Rostockin kanssa sinetöi päätöksen julkaista englannin- ja ranskankielisen lehden sijasta vuonna 2009 saksankielinen Finnisches Theater –lehti. Tämänkin lehden visuaalisen asun suunnitteli *Heikki Vanhatalo*. Lehden toimittivat *Anneli Kurki* ja *Martina Marti*. Pääkirjoituksen laati *Jukka-Pekka Pajunen*. *Annukka Ruuskanen* esitteli *Kristian Smedsin*, *Martina Marti* haastatteli *Kati Outista*, *Hanna-Leena Helavuori* *Ralf Långbackaa*, *Anu Saari* ja *Manfred Karge* keskustelivat teatterista, *Hedda Kage* kirjoitti *Cilla Backista*, *Satu Rasila* ja *Anneli Kurki* suomalaisesta draamasta, *Mikko Roiha* kertoi tunnelmistaan Berliinistä ja *Vesa Tapio Valo* kuvaili saksalaisen ja suomalaisen draaman näkymistä suomalaisessa teatterikentässä.

Lehti levitettiin saksalaiselle teatterikentälle keskuksen saksalaisten yhteistyöorganisaatioiden, ulkoministeriön ja Suomen Berliinin kulttuuri-instituutin osoitteistojen välityksellä sekä jakelussa Rostockissa suomalais-saksalaisen festivaaliviikon aikana. Lisäksi lehti lähetettiin osalle keskuksen englannin- ja ranskankielisen lehden saajista. Osoitteisto sisältää niin organisaatioita, kirjastoja, teattereita kuin yksityisiä henkilöitäkin. Numeron painos oli 4000. Lehti on myös luettavissa PDF -muodossa keskuksen kotisivuilla.

TIETOPALVELUT JA TILASTOINTI

Tavoitteet

- alan tietopalvelujen tuottaminen ja kehittäminen palvelemaan teatterikenttää huomioiden samalla kulttuuripolitiikan päättäjien, tiedotusvälineiden ja alan tutkijoiden tiedon tarpeet
- tilastoinnin kattavuuden laajentaminen ja teatteriviennin arvon selvittäminen
- tilastojen sovellusten kehittäminen populaarikäyttöön
- maksupalvelujen lisääminen (yksityiseen ja ay-käyttöön tilattujen tilastojen osalta)
- Ilona-tietokannan tietosisältöjen täydentäminen
- ajankohtaisen tapahtumatietokannan kehittäminen
- osoitteistojen ylläpidon kehittäminen

Keskus seurasi tiiviisti suomalaisten teattereiden toimintaa. Teattereilta kerättiin tietoja tiedotus- ja julkaisutoimintaa sekä tilastointia varten. Teatterit lähettivät aineistoa ohjelmistostaan: lehdistötiedotteet, käsiohjelmat, esitteet ja valokuvia. Ajankohtaista lehtileikekokoelmaa ylläpidettiin keskuksen saapuvista maakuntien päälehdistä ja internetistä.

TEATTERITOIMINNAN TILASTOINTI

Teatterin tiedotuskeskus toimii teatterialan tilastokeskuksena, joka kokoaa, julkaisee ja jakaa tilastotietoa ammattiteattereiden toiminnasta. Tilastointityön tavoitteena on tuottaa vertailukelpoista aineistoa maamme ammattiteatteritoiminnasta teattereiden omaan kehittämistyöhön, kulttuuripoliittisen päätöksenteon tausta-aineistoksi, suomalaista taide-elämää kuvaaviin yhteyksiin ja teatteritutkimuksen käyttöön.

Tilastot toimitetaan säännöllisesti Tilastokeskukselle, valtion kulttuurihallinnolle, Helsingin kaupungin tietokeskukselle ja julkaistaan vuosittain ilmestyvänä Teatteritilastot -kirjana. Vakiotilastointi käsittää kalenterivuosittain kootut teattereiden esityskerta- ja katsojatilastot, talous-, henkilöstö- ja palkkatilastot sekä näytäntövuosittain kootut ohjelmistotilastot. Kertomusvuonna julkaistiin vuoden 2008 Teatteritilastot. Tilastot sisältävät myös useita pitkän ajan vertailuja.

Keskuksen kokoamat vakiotilastot kattavat kaikkien teatteri- ja orkesterilain piirissä olevien teattereiden sekä Suomen Kansallisteatterin ja Suomen Kansallisoopperan toiminnan. Kaikilta ammatillisilta ryhmittä kerätään esityskerta- ja katsojatilastojen lisäksi myös talous-,

henkilöstö- ja ohjelmistotilastot. Tiedot saatiin kattavasti teatteri- ja orkesterilain ulkopuolella toimivilta ammatillisilta teatteriryhmiltä, jotka saavat valtion harkinnanvaraista toiminta-avustusta, muilta ammatillisilta ryhmiltä puutteellisemmin. Tietoja saatiin n. 50:lta lain ulkopuolella toimivalta ryhmältä, joista 27 sai valtion toiminta-avustusta vuonna 2008. Lisäksi neljä sirkusryhmää sai valtion toiminta-avustusta teatteriryhmien momentilta.

Teatterin tiedotuskeskukselta on useaan otteeseen pyydetty harrastajateatterikentän tilastointia. Teatterin tiedotuskeskus kävi asiasta neuvotteluja maamme harrastajateatterikentän keskeisten liittojen (Työväen Näyttämöiden Liitto, Finlands Svenska Ungdomsförbund ja Suomen Harrastajateatteriliitto) kanssa, mikä johti siihen, että harrastajateattereiden esitystilastot on koottu nyt ensimmäistä kertaa myös suomenkielisten harrastajateattereiden osalta. Ruotsinkielisten harrastajateatterien esitystiedot on koonnut Finlands Svenska Ungdomsförbund, jolla on oman kenttensä esitysten tilastoinnilla pitkät perinteet. Yhteenveto suomen- ja ruotsinkielisistä harrastajateatteriesityksistä tehtiin Teatterin tiedotuskeskuksessa ja julkaistiin Teatteritilastot 2008 -julkaisussa. Kysely lähetettiin lähes tuhannelle teatterille. Kyselyyn vastasi 551 teatteria, joista 437:llä oli esityksiä vuonna 2008. Nämä 437 ovat mukana tässä tilastoinnissa. Tilastoinnissa mukana olevista teattereista 380 kpl on suomenkielisiä ja 57 kpl on ruotsinkielisiä.

Tanssin tiedotuskeskuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä tanssin tilastoinnin kehittämiseksi ja laajentamiseksi hyvässä yhteisymmärryksessä. Tanssin tiedotuskeskus keräsi tiedot teatteri- ja orkesterilain ulkopuolella toimivilta tanssiryhmiltä ja yksittäisten koreografien teoksista sekä laati koosteen tanssin esitys- ja katsojaluvuista. Nämä tiedot julkaistiin erillisenä lukuna *Teatteritilastot*-kirjassa.

Sirkuksen tiedotuskeskus keräsi tiedot sirkusryhmiltä ja ne julkaistiin erillisenä lukuna *Teatteritilastot*-kirjassa.

Tilastokeskuksen ja alan työmarkkinaosapuolten pyynnöstä kerättiin ja koottiin palkkatilastotietoja laajemmin ja yksityiskohtaisemmin kuin minkä julkaisemiseen Teatteritilastoissa oli tarvetta. Tällä työllä keskus palvelee alan työmarkkinaosapuolten tiedon tarpeita sekä tuottaa Tilastokeskukselle sen valtakunnalliseen palkkatilastointiin tarvitsemat tiedot teatterialalta.

Keskuksen kansainvälisen tiedottamisen tarpeisiin käännettiin kaikki tilastotaulukot ja -kuviot englanninkielelle. Lisäksi julkaisusta toimitettiin englanninkielinen tiivistelmä. Keskeisistä tilastoista laadittiin myös kalvosarja, joka käsitti 28 kalvoa.

ILONA JA MUUT TIETOKANNAT

Keskus ylläpitää erilaisia teatterialaa koskevia tiedostoja **tietokantoina**.

Teattereiden esitystietokanta ILONA on kehitetty yhteistyössä Helsingin yliopiston teatteritieteen laitoksen ja Teatterimuseon kanssa internetin välityksellä ylläpidettäväksi teatteridokumentoinnin yhteiseksi tietokannaksi. Se löytyy sekä keskuksen että Teatterimuseon kotisivuilta. Osapuolet päivittävät keskinäisen työnjaon puitteissa tätä tietokantaa ja osallistuvat sen kehittämiseen. ILONAn ylläpitokustannukset maksavat

Tiedotuskeskus ja Teatterimuseo puoliksi. Tietokanta palvelee tiedon tuottajien, tallentajien ja tutkijoiden ohella laajasti myös muita tiedon tarvitsijoita.

ILONA-esitystietokannan ytimen muodostaa Teatterin tiedotuskeskuksen esitystiedosto, joka käsittää 32.000 esitystietuetta. Yhteishankkeen avulla tästä tiedostosta on tavoitteena rakentaa nykyistäkin monipuolisempi Suomen teattereiden esitystietokanta, josta voi hakea tietoa näytelmästä, sen eri esityksistä Suomessa, produktion tekijöistä ja muista käsiohjelmatiedoista, esitystä koskevista Teatterimuseon kokoelmista, esityskuvista, videotallenteista, esitysarvioinneista, esitystä tai kirjailijaa koskevista tutkimuksista ja muista kirjoituksista. Nykytilassa tietokannoista esitystietokanta toimii täysin. Muilta osin (tekijät, museon kokoelmat) tarvitaan vuosien täydennystyö.

Uusien ensi-iltojen suhteen on TINFO:n osalta päästy siihen, että näytäntökaudesta 02-03 lähtien kaikki ammattiteattereiden käsiohjelmatiedot on voitu päivittää tietokantaan heti tuoreeltaan. Tietokannalla on jatkuvasti laajeneva tyytyväinen käyttäjäkunta.

TINFO ylläpitää kotimaisten näytelmien **käännösten tietokantaa** kotisivuillaan. TINFO tukee lisäksi Suomen näytelmäkirjailijaliiton käynnistämää suomalaisten näytelmäkäännösten tietokannan laajentamis- ja kehittämistyötä ja vastaavasti Nordic Drama Cornerin näytelmäkäännösten ja esitetekstien valikoimaa toimitus- ja käännöstyöllä.

Teatterin tiedotuskeskus hoiti useita vuosia ylläpitoa Suomen Museoliiton, Finland Festivals -organisaation, Suomen Taiteilijaseuran ja Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n kanssa yhteisesti luotuun **www.kulttuuri.net** -tietokantaan, joka alunperin sisälsi sekä kulttuurisektorin laajan portaalin, uutissivuston että tapahtumatietokannan. Sivuston tapahtumatietokanta yhdistettiin muutama vuosi sitten Mixmedian ylläpitämään **www.tapahtuma.tv** -tietokantaan, jota teatterit itse päivittävät ja johon liittyvät myös Lippupalvelun ja Lippupisteen palvelut. Vuonna 2008 kulttuurialan johtavat uutissivustot **Kulttuuri.net** ja **Kulttuuriuutiset.net** yhdistyivät ja Tiedotuskeskuksen ylläpitovastuu päättyi. **Kulttuuriuutiset.net**-sivustoa ylläpitää LYHTY Luovan työn tekijät ja ylläpitäjät.

Keskus päivittää suomalaisten teatterikontaktitietojen osalta myös ITI:n **World Theatre Directory** -tietokannan ja ENICPAn **Festival&Venue Guide** -tietokannan. Lisäksi keskus päivittää Pohjoismaita ja Baltiaa koskevia tietoja **www.on-the-move.org** -sivustossa internetissä.

Teatterialan koti- ja ulkomaisten osoitteistojen ylläpito on osa Teatterin tiedotuskeskuksen tehtävää. Keskukseen Access-ohjelman tietokantasovellutuksessa on koottu teatterialan kotimaisen osoitteiston lisäksi alan mediatiedot ja keskuksen Finnish THEATRE Finlandais-lehden jakelu.

Näyttämöväen vanhuudenturvasäätiön tarpeita varten keskus ylläpitää atk-pohjaista Vanhuudenturvasäätiön piiriin kuuluvien teattereiden päätoimisen henkilöstön työsuhte- ja palkkarekisteriä tietokantana.

TILASTOTIETOA AMMATTITEATTEREISTA

Maan ammattiteattereiden kokonaiskatsojamäärä oli 4,0 miljoonaa katsojaa yli 19.600 esityksessä vuonna 2008. Tällöin luvussa ovat mukana sekä teatteri- ja orkesterilain piirissä olleiden teattereiden ja teatteri- ja tanssiryhmien (56) ja Suomen Kansallisteatterin ja Suomen Kansallisoopperan että lain ulkopuolella toimivan vapaan kentän ammatillisten ryhmien (50 teatteriryhmää ja 26 vapaata tanssiryhmää sekä yksittäisten koreografien teoksia), sekä ammatillisten kesäteattereiden (n. 17), maakuntaoopperoiden (n.10) ja sirkusryhmien (16) katsojat ja esityskerrat. Puheteattereiden osuus katsojista oli 77%, tanssiteattereiden ja Kansallisbaletin 11 %, Kansallisoopperan ja maakuntaoopperoiden 4 % ja sirkusten 8 %. Puheteattereiden osuuteen sisältyvien kesäteattereiden osuus oli 9 % ja lain ulkopuolisten teatteriryhmien 11 %.

Vakiotilastoinnin piirissä olevissa 57 teattereissa ja Kansallisoopperassa myytiin näytäntövuonna 2008-2009 omiin tuotantoihin 2.5 miljoonaa lippua ja tuotettiin ohjelmistoihin 345 eri näytelmää, joista kotimaisia kantaesityksiä oli 68 ja ulkomaisia 33. Kotimaisten näytelmien kokonaismäärä teattereiden ohjelmistoissa oli 201 kpl ja niitä esitettiin 53 % kaikista esityskerroista. Aikuisten puhenäytelmiä kaikista esityksistä oli 50 %, musiikkinäytelmiä 15 % ja lasten-, nuorten- ja nukketeatterinäytelmiä 26 %.

Talousluvut ovat vuodelta 2008:

Valtion tuki suurissa ja keskisuurissa teattereissa oli 32 %, kunnan tuki 39 % ja omien tulojen osuus 29 % teatterien tulonmuodostuksesta. Teatterikohtaiset erot olivat kuitenkin suuret. Ryhmissä ja pienteattereissa julkisten tukien jakauma on tasaisempi: valtion tuen osuus 29 %, kunnan 21 % ja omien tulojen osuus 50 %.

Henkilötyövuosien määrä vakiotilastoinnin piirissä olevissa 58 teatterissa vuonna 2008 oli 3.643 kpl, lisäystä 81 henkilötyövuotta. Taiteellisen henkilöstön osuus henkilötyövuosista oli 49 %, joista tilapäisten henkilötyövuosien osuus 21 %-yksikköä. Teknisen henkilöstön henkilötyövuosien osuus oli 35 %, hallinnollisen ja johdon 16 %.

TILASTOTIETOA HARRASTAJATEATTEREISTA

Katsojia maamme harrastajateattereissa oli 867 096 yhteensä 7992 esityksessä. Suomenkielisten harrastajateattereiden katsojia oli 766.808 ja ruotsinkielisten harrastajateattereiden katsojia 100 288. Suomenkielisten harrastajateattereiden ohjelmistossa oli 863 näytelmää, joista ensi-iltoja oli 734. Kokonaiskatsojamäärästä (766.808) kotimaisen näytelmän katsojia oli 73 %, ulkomaisen 21 % ja muiden esitysten katsojia 6 %. Suomenkielisissä harrastajateattereissa puhenäytelmiä katsoi 50 % katsojista, musiikkinäytelmiä 28 % ja 13 % katsojista oli lastennäytelmien katsojia.

HALLINTO

Jäsenjärjestöt

Keskuksella oli vuoden päättyessä 13 jäsenjärjestöä: CEFISTO - Centralförbundet för Finlands Svenska Teaterorganisationer rf, Näytelmäkulma - Nordic Drama Corner Oy, Suomen Harrastajateatteriliitto ry, Suomen Kansallisoopperan Säätiö, Suomen Näytelmäkirjailijaliitto - Finlands Dramatikerförbund ry, Suomen Näyttelijäliitto - Finlands Skådespelförbund ry, Suomen Teatteri - Finlands Teatrar ry, Tampereen yliopisto/Näty ja Teatterin ja draaman tutkimus, Teatteri- ja Mediatyöntekijät ry, Tampereen teatterikesä ry, Teatterikeskus - Teatercentrum ry, Teatterikorkeakoulu - Teaterhögskolan ja Työväen Näyttämöiden Liitto ry.

Keskuksen vuosikokous pidettiin Helsingissä 21.4. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Puheenjohtaja

Keskuksen uudeksi puheenjohtajaksi valittiin vuosikokouksessa dramaturgi-ohjaaja *Pauliina Hulkko*. Ohjaaja *Raija-Sinikka Rantala* jätti puheenjohtajan tehtävät toimittuaan Teatterin tiedotuskeskuksen hallituksessa 15 vuotta, joista 13 vuotta puheenjohtajana.

Hallitus

Vuosikokouksessa valittiin hallitukseen seuraavat henkilöt: puheenjohtajaksi dramaturgi-ohjaaja *Pauliina Hulkko* ja varapuheenjohtajaksi konstnärlig ledare *Dan Henriksson*; hallituksen muiksi jäseniksi toimitusjohtaja *Matti A. Holopainen*, dramaturg *Marina Meinander*, dramaturgi *Riitta Pohjola*, toiminnanjohtaja *Markus Pyhälto*, toiminnanjohtaja *Maaria Rantanen*, professori *Yrjö Juhani Renvall*, ohjaaja, professori *Maarit Ruikka* ja näyttelijä *Helena Ryti*.

Hallitus kokoontui 8 kertaa.

Toimisto

Keskuksen vakinaisina virkailijoina toimivat johtaja *Riitta Seppälä*, tiedottaja *Anneli Kurki*, tilastosihteeri *Kristiina Ylinen*, talouspäällikkö *Pirkko Nivala* ja vientikoordinaattori *Martina Marti* koko vuoden. Tiedotussihteeri *Piia Volmari* palasi palkattomalta hoitovapaalta työhön 12.1. Tiedottaja *Anneli Kurki* hoiti tiedottajan tointa 40% kokoaikaisesta työajasta ja jäi kokonaan eläkkeelle vuoden päättyessä. *Anna Välimaa* kiinnitettiin määräaikaiseksi tiedottajaksi 1.1.-31.12.2009.

Lisäksi keskuksessa työskenteli *Päivi Hämäläinen* projektityöntekijänä 23.3.-15.5. toimittaen harrastajateatteritilastot Teatteritilastot 2008 –kirjaan.

Seeds of Imagination –hankkeessa aloittivat 1.3. projektipäällikkö *Helena Autio-Meloni* ja projektikoordinaattori *Anna Sidorova* osa-aikaisessa työsuhteessa. TAIVEX-vientivalmennus –hankkeen projektipäälliköksi kiinnitettiin 1.6. alkaen *Nea Leo*.

Riitta Seppälän ilmoitettua, että hän jää eläkkeelle vuonna 2010 viimeistään elokuun lopussa, julistettiin TINFO:n johtaja toimi haettavaksi 31.10. mennessä. Hakemuksia tuli 19 kpl. Haastattelu ja valinta tehtiin 18.11. Uudeksi johtajaksi valittiin Teatterimuseon johtaja *Hanna-Leena Helavuori*, joka aloittaa TINFO:n johtajana 1.8.2010.

TINFO:n tiedottajan toimi julistettiin haettavaksi johtajavalinnan ratkettua. Hakuajan päätyminen sovittiin tammikuulle 2010.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajina toimivat kauppat.maist. *Risto Mäkiö* (KHT) ja kauppat.maist. *Vesa Ikäheimo* (HTM) sekä heidän henkilökohtaisina varamiehinään KTM *Johanna Mäntyharju-Keinänen* (KHT) ja ekonomi *Toivo Tuomikorpi* (HTM).

Toimistopalvelut

Keskuksen toimisto hoiti Tiedotuskeskuksen tehtävien lisäksi Näyttämöväen vanhuudenturvasäätiön talous-, hallinto- ja toimistotehtävät.

Toimitilat

Keskus toimi Näyttämöväen vanhuudenturvasäätiön vuokralaisena teatterijärjestöjen toimitalossa Teatterikulmassa, Meritullinkatu 33. Teatterin tiedotuskeskuksen alivuokralaisina toimitilassa olivat Kustannus OY Teatteri ja Teatterikeskus – Teatercentrum ry.

Edustukset ja luottamustoimet

Keskuksen puheenjohtaja ja virkailijat ovat osallistuneet Teatterin tiedotuskeskuksen edustajina moniin kotimaisiin seminaareihin ja tapahtumiin.

Tampereen Teatterikesään osallistuivat TINFO:n toimistosta Riitta Seppälä, Anneli Kurki, Martina Marti, Anna Välimaa, Helena Meloni ja Anna Sidorova, jotka huolehtivat festivaaleilla TINFO:n ja osittain Teatterikesänkin kansainvälisten vieraiden ohjelmasta.

Suomen teatterit ry:n vetämän teatterialan gaalatyöryhmän kokouksiin osallistuivat Raija-Sinikka Rantala, myöhemmin Pauliina Hulkko ja Riitta Seppälä.

Keskuksen puheenjohtajan ja virkailijoiden kulttuurialaan liittyvät luottamustoimet vuonna 2009 olivat:

- Suomen UNESCO-toimikunnan jäsen (Raija-Sinikka Rantala)
- Yleisradion hallituksen jäsen (Raija-Sinikka Rantala)

- Suomen Kansallisoopperan säätiön hallituksen varapuheenjohtaja (Raija-Sinikka Rantala)
- Suomen Teatteriohjaajien Liiton hallituksen jäsen (Pauliina Hulkko)
- Teatterikorkeakoulun esittävien taiteiden tutkimuskeskuksen johtokunnan jäsen (Pauliina Hulkko)
- Teatterimuseon edustajiston puheenjohtaja (Pauliina Hulkko) ja jäsen (Riitta Seppälä)
- Taiteen keskustoimikunnan varapuheenjohtaja (Riitta Seppälä)
- Valtion näyttämötaidoimikunnan puheenjohtaja (Riitta Seppälä)
- Helsingin kansainvälisen balettikilpailu -yhdistyksen hallituksen jäsen (Riitta Seppälä)
- SKR:n Olavi Veistäjä –rahaston johtokunnan puheenjohtaja (Riitta Seppälä)
- Kustannus Oy Teatterin hallituksen varajäsen (Riitta Seppälä)
- Suomen Arvostelijain Liiton teatterijaoksen hallituksen jäsen (Anneli Kurki)
- Teatteri Avoimien Ovien hallituksen jäsen (Anneli Kurki ja Pirkko Nivala)
- Kiinteistö Oy Teatterikulman hallituksen puheenjohtaja ja yhteisomistuksen neuvottelukunnan jäsen (Pirkko Nivala).

Lausunnot ja kulttuuripolitiikka

Keskus teki opetusministeriölle esityksen ehdokkaista valtion näyttämötaidoimikunnan jäseniksi ja Uudenmaan taidetoimikunnan teatterialaa edustavaksi jäseneksi kaudelle 2010-2012.

Keskuksen hallitus tapasi Kulttuuripoliittista selontekoa *Kulttuurin tulevaisuus* valmistelvan opetusministeriön neuvottelevan virkamiehen Hannele Seitsosen ja sihteerin Vava Lunabban ja kävi heidän kanssaan keskustelua näyttämötaiteen merkityksestä ja kehitysnäkymistä.

TALOUS

Tilikauden tulovirta kohdeavustuksineen oli yhteensä 812.568,21 euroa, josta opetusministeriön myöntämä toiminta-avustus oli 240.000 euroa. Ministeriöltä saatiin tilikauden aikana avustuksina vientihankkeisiin 85.000 €, harrastajateatterin tilastointiin 4.800 €, On-The-Move –hankkeeseen 10.000 €, PRACTICS-hankkeeseen 10.000 € ja SEEDS-hankkeeseen 5.000 € uutena avustuksena sekä 5.454,84 € edelliseltä vuodelta siirtyvänä avustuksena.

Kertomusvuoden palkat ja palkkiot projektipalkat mukaan lukien olivat yhteensä 248.001,00 euroa, josta hallitukselle maksetut kokouspalkkiot olivat 5.245,00 euroa. Eläkekulut sekä muut henkilöstökulut olivat yhteensä 49.751,66 euroa. josta projekteille kuuluvaa 41.446,92 euroa. Siirtoveloissa oleva lomapalkkojen määrä sosiaalikuluneen on yhteensä 33.416,24 euroa.

Henkilökunnan lakisääteiset tapaturma-, työttömyys- ja ryhmähenkivakuutus ovat If Vahinkovakuutusyhtiössä ja TyEL-vakuutus Varmassa.

EU-rahoitteisen projektien kulut olivat tilikauden aikana seuraavat:

- SEEDS 179.017,61 € (hanke 1.3.2009-31.8.2010, EU-rahoitus 300.000 €)
- PRACTICS 108.216,31 € (hanke 1.12.2008-30.11.2011, EU-rahoitus 349.488 €)
- ESR-rahoitteisen TAIVEX- hankkeen kulut olivat tilikauden aikana 88.778,00 € (hanke 1.4.2009-31.12.2011, ESR-rahoitus 455.500 €).

Tilikauden kulut olivat yhteensä 820.550,63 euroa. Tilikauden alijäämäksi muodostui 7.982,42 euroa. Keskeinen syy alijäämään olivat ennakoiduttoman suuret ilmoittelumenot, joihin jouduttiin kun sekä keskuksen johtaja että tiedottaja ilmoittivat jäävänsä eläkkeelle 2010.

Tiedotuskeskuksen oma pääoma vähennettynä tilikauden alijäämällä oli tilikauden lopussa 26.319,26 euroa.

Arvi Kivimaan -rahaston varat ovat sijoitettuna arvopapereihin ja pankkitilille. Rahaston pääoma oli tilikauden lopussa 23.339,07 euroa.

Ralf Långbackan -rahaston varat ovat sijoitettuna arvopapereihin ja pankkitilille. Rahaston pääoma oli tilikauden lopussa 5.839,52 euroa.

Rahoitusnäkömät

Hallitus toteaa, että Teatterin tiedotuskeskuksen talouden ongelmana on perusavustuksen pienuus ja siitä johtuva riippuvuus hankerahoituksesta. Hankerahoitus tuo taloudenhoitoon epävarmuustekijän ja eri vuosiin suuria vaihteluja. Keskus on kyennyt hyödyntämään Euroopan unionin rahoitusohjelmia, joiden maksatus tapahtuu suurelta osin projektin päättymisen jälkeen ja tuo mukanaan tasapainottelun likviditeetti-ongelmien kanssa. Usean ministeriön voimin valmisteltu esitys Suomen kulttuuriviennin kehittämissuunnitelmaksi 2007-11 (*Onko kulttuurilla vientiä? ON! Opetusministeriön julkaisuja 2007:9*) tähtää kulttuuriviennin sekä kansainvälisen vaihdon ja yhteistyön voimistamiseen ja asettaa taiteen tiedotuskeskuksille merkittävän roolin viennin edistäjinä. Teatteriviennin kasvattaminen ja koordinoitavien toimien hoitaminen strategiassa suunnitellulla tavalla edellyttää, että keskuksen toiminta-avustukseen tehdään merkittävä korotus. Tämä tarve todetaan myös edellä mainitussa kehittämissuunnitelmassa s.21: "Opetusministeriön tavoitteena on tehdä tasokorotus taiteen tiedotuskeskusten toiminta-avustuksiin niiden kulttuuriviennin kapasiteetin kasvattamiseksi toimialakohtaisten vientistrategioiden mukaisesti." Tasokorotus toiminta-avustukseen toteutui alkuvuodesta 2010, mutta ei vielä riittävässä määrin.

LIITE 1. TAIVEX VIENTIVALMENNUKSEN OSANOTTAJALISTA

TAIVEX-vientivalmennusohjelma, opiskelijat – ryhmä 1: esittävät taiteet

1. Aho-Kuusama Elina, Arts Manager/ yrittäjä, Kuusama Productions
2. Aittamaa Essi, viestintäpäällikkö/ projektipäällikkö, Baltic Circle/ The Civilisation Project
3. Autio Johanna, tuottaja, TEAK
4. Bergius Niina, vientikoordinaattori, Nordic Drama Corner
5. Campomanes Riikka, tuotantosihteeri, Läntinen tanssin aluekeskus
6. Eränen Maija, tuottaja, Circo Aereo
7. González Isabel, kulttuurituottaja, Tanssiareena
8. Hakkarainen Seija, tuottaja, Circus Uusi Maailma
9. Hirvonen Olli, hankekoordinaattori, Turun kaupunki - kulttuuriasiainkeskus
10. Ikäheimo Janne, tuottaja, Nomadi ry
11. Ilmola Sari, Keski-Suomen Tanssin Keskus, Sisä-Suomen tanssin aluekeskus
12. Iso-Ahola Anna, tuottaja, freelancer (aiempia työnantajia mm. Suomen Kansallisooppera)
13. Jakobsson Petteri, Jakobin Sirkus/ Circus Ruska
14. Jaskari Marinella, Helsingin kaupunginteatteri – Helsinki Dance Company
15. Järvinen Outi, tuottaja, Zodiak – Uuden tanssin keskus
16. Järvenpää Minna, dramaturgi, Turun kaupunginteatteri
17. Karlsson Paula, tuottaja, Tanssin tiedotuskeskus
18. Kekäläinen Katri, tiedotus- ja markkinointisihteeri, Tanssiteatteri MD
19. Kuosmanen Karoliina, festivaalikoordinaattori, Baltic Circle
20. Kuusi Sara, suunnittelija, Helsingin kulttuurikeskus
21. Kyyrölä Tiina, tuottaja, Jakobin Sirkus
22. Lievonen Riku, tuottaja, Sirkuksen tiedotuskeskus
23. Lundgrén Sini, hankekoordinaattori, Turun kaupunki , kulttuuritoimi
24. Maunula Vili, tiedottaja, Suomen Näytelmäkirjailijaliitto
25. Mustalahti Kirsi, kulttuuri- ja tapahtumatuottaja, Tapahtumatuotanto Voltti/ TIRAKKOR
26. Neklyeva Eva, festivaalijohtaja, Baltic Circle – Q-teatteri
27. Nordlund Jenny, teatterituottaja, Teatteri Metamorfoosi
28. Numminen Nina, tuottaja, Tanssin tiedotuskeskus
29. Pekkala Elina, tuottaja, freelancer (aiemmin mm. Zodiak, Kekäläinen Company)
30. Pöyhönen Petri, tuottaja, Musiikkiteatteri Kapsäkki
31. Salovaara Aija, koordinaattori - tuottaja, RedNoseClub – Dokumenttiproj. Goes Cinema -hanke
32. Suonsyrjä Sanna, tuottaja, TEAK
33. Talasniemi Anna, tiedesihteeri, Koneen Säätiö
34. Turtianen Esa, tuottaja, Taideosuuskunta Tsuumi
35. Vilén Janina, tuottaja – manageri, Susanna Leinonen Company
36. Vuorio Raija, tuottaja, TEAK
37. Välimaa Anna, ma. tiedottaja, Teatterin tiedotuskeskus
38. Väyrynen Mika, tapahtumapäällikkö, Ateneum

TAIVEX -vientivalmennusohjelma – opiskelijat, ryhmä 2 – kirjallisuus ja kuvataide

1. Ahlbäck Elina, agentti, Elina Ahlbäck Literary Agency
2. Andersson Pamela, projektityöntekijä, Modernin taiteen museo Kuntsi
3. Antas Maria, projektikoordinaattori, FILI
4. Anttila, Hanna Maria, levityspäällikkö, AV-Arkki ry (perui osallistumisensa)
5. Bajar Catherine, galleristi (perui osallistumisensa)
6. Carlsson Anna-Riitta, kustantaja, Kustannusosakeyhtiö Avain
7. Edgren-Henrichson Nina, kustannuspäällikkö, SLS
8. Elovirta Arja, museonjohtaja, Keravan taidemuseo
9. Havukainen Sari, vastaava tuottaja, Kustannusosakeyhtiö Tammi
10. Kallioinen Raija, vastaava kustannustoimittaja, Maaseudun Sivistysliitto
11. Kiiski Päivi, museotoimen apulaisjohtaja, Turun kaupunki
12. Kinnunen Kirsi, sarjakuva-agentti, freelancer
13. Koli Mari, kirjallinen johtaja, Schildts Förlags Ab
14. Kostiainen Aino, kulttuurituottaja, Suomen kulttuuri-instituutti Ruotsissa
15. Kukkonen Merja, tiedotuspäällikkö, Kiasma
16. Kutinlahti Lotta, projektikoordinaattori, Kulttuurin ketju -hanke
17. Laczak Riikka, amanuessi, Didrichsenin museo
18. Lahti Leena, viestintä- ja projektiassistentti, FILI
19. Ledentsa Toni, kulttuurituottaja - näyttelytekniikko, Helsingin Taidehalli
20. Lehtoranta Tiina, projektikoordinaattori, FILI
21. Lonka Harriet, johtaja, Finnagora – Suomen kulttuuri, tiede- ja talousinstituutti Unkarissa
22. Louekari Martta, tiedottaja - tuottaja, Open House Helsinki/ Helsingin kaupunki
23. Mamia Hanna, näyttelykoordinaattori, Galleria Sculptor
24. Mattelmäki Leena, amanuessi, Helsingin kaupungin taidemuseo
25. Miettinen Reetta, toimitusjohtaja, Taskukirja LOISTO Oy
26. Oksama Sanna, Foreign Rights Assistant, WSOY
27. Oksanen Piia, tuottaja, Galerie Anhava
28. Puttonen Irma, toiminnanjohtaja, Valokuvakeskus Nykyaika
29. Rahikainen Agneta, ohjelmapäällikkö, SLS
30. Rajalin Riitta, taidelogistikko, Kiasma
31. Reinson Ann Maris, johtava koordinaattori, digitaaliset kulttuuripalvelut/ Treen kaupunki
32. Rojola Johanna, koulutussuunnittelija, Suomen sarjakuvaseuran Sarjakuvakeskus
33. Saarto Tanja, toiminnanjohtaja, Osuuskunta Forum Box
34. Suhonen Anu, näyttelykoordinaattori, Galleria AARNI, Espoon Kuvataiteilijat ry
35. Sunnarborg Karri, toimitusjohtaja, Art House Oy
36. Thitz Riikka, Cultural and Communication Manager, Suomen Benelux-instituutti
37. Tolonen Aini, tuottaja, Lasipalatsin Mediakeskus Oy
38. Tyyri-Pohjonen Sanna, kustannustoimittaja, TAIK
39. Villanueva Marjut, museosihteeri, Tampereen taidemuseo
40. Vuorimies Elina, ITE-amanuessi, K.H. Renlundin museo

MAAILMAN TEATTERIPÄIVÄN JULISTUS 27.3.2009

Kaikki yhteiskunnat ovat teatterinomaisia arjessaan ja tuottavat speaktaakkeleita erityisiin tilaisuuksiin. Ne ovat teatterinomaisia sosiaaliselta järjestelmältään ja tuottavat näytöksiä kuten tämä, jota olet saapunut katsomaan.

Vaikka emme sitä tiedosta, ihmisten väliset suhteet toimivat kuin teatterissa: tilan käyttö, elekieli, sanavalinnat ja äänenkäyttö, ajatusten ja tunteiden kohtaaminen, kaikki mitä välitämme näyttämöllä – teemme samoin elämässämme: me olemme teatteri!

Häät ja hautajaiset ovat speaktaakkeleita, mutta niitä ovat myös arkipäiväiset, tutut ja tiedostamattomat rituaalit. Toki teatteria ovat pompöösit, muodolliset tilaisuudet, mutta myös aamukahvi, hyvän huomenen toivotus, ujo rakkaus, intohimon aallot, hallituksen istunto, diplomaattien kokous.

Yksi taiteen päätehtävistä on saada ihmiset näkemään arkielämän näytökset, joissa näyttelijät ovat samalla katsojia, joissa näyttämö ja permanto kohtaavat. Olemme kaikki taiteilijoita. Teatteri paljastaa näkemään ilmeisiä asioita, joita emme yleensä osaa nähdä, koska olemme niihin liian tottuneita. Tuttu muuttuu näkymättömäksi: teatteri valaisee arkipäivän näyttämön.

Viime syyskuussa hämmästyimme teatraalista paljastusta: me, jotka luulimme elävämme turvallisessa maailmassa siitä huolimatta, että sotia, kansanmurhia, teurastuksia ja kidutuksia toki tapahtuu, mutta kaukaisissa ja villeissä paikoissa, me, jotka elimme turvassa, me, joiden rahat olivat sijoitettuina arvostetuissa pankeissa tai pörsseissä luotettavien diilereiden käsissä, saimme tietää, että rahaa ei olekaan, se onkin virtuaalista, ekonomien fiktiivinen luomus - ekonomien, jotka eivät ole fiktiivisiä, eivät luotettavia, eivätkä kunniallisia. Kaikki olikin huonoa teatteria, synkkä juoni, jossa muutama ihminen voitti paljon ja moni hävisi kaiken. Rikkaiden maiden poliitikot järjestivät salaisia tapaamisia ja löysivät taianomaisia ratkaisuja. Me katsojat, heidän päätöstensä uhrit, jäimme parven viimeiselle riville.

Kaksikymmentä vuotta sitten ohjasin Racinen Faidran Rio de Janeirossa. Lavastus oli köyhä: lehmän nahkoja lattialla bambujen ympäröimänä. Ennen jokaista esitystä sanoin näyttelijöilleni: ”Kuvitelma, jota rakensimme päivä päivältä, on ohi. Kun astutte bambujen yli, teillä ei ole oikeutta valehdella. Teatteri on Piilotettu Totuus”.

Kun katsomme ulkokuoren läpi, näemme sortajia ja sorrettuja kaikissa yhteiskunnissa, etnisissä ryhmissä, sukupuolten välillä, sosiaaliluokissa ja kasteissa. Näemme epäreilun ja julman maailman. Meidän tehtävänä on luoda toinen maailma, koska tiedämme, että se on mahdollista. Tämän toisen maailman rakentaminen on meidän käsissämme, teemme sen näyttämöllä ja omassa elämässämme.

Seuraa nyt tätä näytöstä, joka pian alkaa ja kun pääset kotiin, olet ystäväsi kanssa oman elämäsi näytelmässä. Katso ja näe, mitä et ennen pystynyt näkemään: sitä, mikä on aivan edessäsi. Teatteri ei ole vain joku tapahtuma, se on elämä!

Olemme kaikki näyttelijöitä ja tekijöitä: kansalaisena oleminen ei tarkoita sitä, että elät jossain yhteiskunnassa, vaan voit myös muuttaa sitä.

Augusto Boal

Käännös Teatterin tiedotuskeskus